

nyheter

Internasjonale studier

Senter for Miljø og Utvikling går sammen med internasjonalt studentkontor for å få norske studenter til å dra til utlandet.

Side 3

Utvidet fadderordning

Norske og utenlandske fadderbarn integreres i grupper for å gi raketstart i Tromsø.

Side 5

Ny president i Studentsamfunnet

Arne Gya tar over for Johanne S. Jakobsen. Han gir på vegne av senatet 55 tusen ekstra til undergruppene.

Side 6

Women's World '99 på oppløpssiden

Kvinnforsk har mottatt 1400 påmeldinger fra 82 land til den internasjonale, interdisiplinære kvinnekongressen i Tromsø til sommeren.

Side 11

Tsi omorganiserer hovedstyret

Leder Paal Morten Grande ser lyst på undergruppene men frykter lav rekruttering til hovedstyret.

Side 16

kultur

Hålogaland teater

Verdenspremiere på Babettes gjestebud.

Side 21

Studentrevyen

En revy er ikke bare underholdning. Det dreier seg om kommunikasjon.

Side 25

Ig-nobelpris

Ikke alle forskere befatter seg med relevante problemer. Les om rekrutterers opplevelse av å gå med vått undertøy.

Side 26

Tromsø internasjonale filmfestival

Nord-Norges største kulturarrangement ligger rett rundt hjørnet.

Side 19

Temaartikkel: Ed Wood

Historiens verste film: Plan Nine From Outer space vant The Golden Turkey Award.

Side 22 og 23

meninger

Leder

Hvor lander de?

Side 2

Kronikk

Opp av grautfatet...

Side 2

Leserbrev

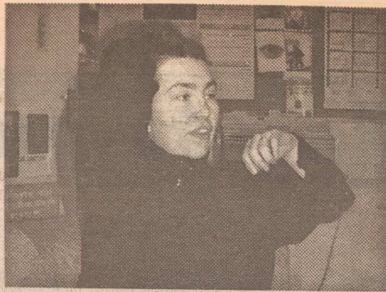
Medlem i Euro-klubben?

Side 16

Husk Utopia på Internett:

WWW:UTROPIA:NO

Nå med egen søkemotor!

Studentledere slakter rus-rapport

Knut Reinås i Forbundet Mot Rusgift raser mot studentorganisasjonene og krever flere rusfrie tilbud. -Vi mener det er opp til hver enkelt student å velge hva de vil drikke, sier Studentsamfunnet. TSI vil ikke kontrollere sine undergrupper. Side 4

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 1
- 20. januar 1999
- Uke 3
- 24. årgang

Studiekvalitet:

Vi må selv ta initiativet

-Det som har skjedd, er forferdelig beklagelig. De ansatte har gjort en lite kreativ jobb. Studentene har mye mer fantasi og vet hva som trengs, sier studenstyreleder Line Kjeldstrup.

Universitetsstyret har trukket tilbake fakultetsmidlene som skulle gå til bl.a. problem- og prosjektbasert læring, til fordel for en sentral pott.

-Det lå an til å benytte midlene. Nå er det opp til samlede fagmiljø å utarbeide prosjekter og sende inn søknad, sier studiedirektøren. Side 8

Tyveri av utstyr fra studentorganisasjoner

I løpet av juleferien har tyver brutt seg inn på universitetet og stjålet det dyreste de kunne finne. Det er tatt lydutstyr for 15.000 kroner fra Bodegaen, og Utopia er frastjålet produksjonsutstyr verdt nærmere 50.000 kroner. Sikkerheten må forbedres. Side 10

Barn av Akademia

Ingrid tror hun skal bli lege. Hun er ikke redd for blod. Så lenge hun gjør det hun skal, går det bra. Hun synes at universitetet er fint, men hun vet ikke hva en student er. Til våren arrangeres en stor filosofi-konferanse om barn. Vi dro til en av samskipnadens barnehager for å treffe akademikernes yngste håpefulle. Side 15-19

Hva velger de?

■■■ Alle de nye studentene som skal engasjeres over det brede register av studentorganisasjoner. Og like viktig: i hvor stor grad velger de? Først og fremst må jeg sitere vår venn Bjørnson, som presenterer problemet i en romantisk/patetisk og lettforståelig drakt:

just som jeg favnet ditt liv
just som jeg hviskede: bliv!
vek meg ditt blikk
just som jeg nådde din munn
just i tilblivelsens stund
ifra meg du gikk

(B.Bjørnson/1.strofe/"Just som jeg favnet ditt liv")

■■■ Rekrutteringen, som hos Bjørnson opptrer som kjærlighet, er også denne våren vårt viktigste spørsmål, hvis man ikke skal definere den som et problem.

Tsi, Studentsamfunnet, SAIH, Internasjonalt Seminar, Utopia og andre "store" ansamlinger av engasjerte studenter må igjen raske postkassene ut av skjegget, børste flasset av jakkeskuldrene og trekke på seg sitt bredeste glis for å tekkes sine utkårede.

■■■ Selvsagt er det ulike stadier av engasjement, og Bjørnson snakker ikke om et lite smil i forbifarten. På den annen side må et forhold begynne med noen enkle, gode toner før det kan eskalere. Antastelsen, gradvis sympati, innlemming i felles aktiviteter og til slutt overgivelse og ansvar (les: Bjørnsons ekteskap) blir prosessen.

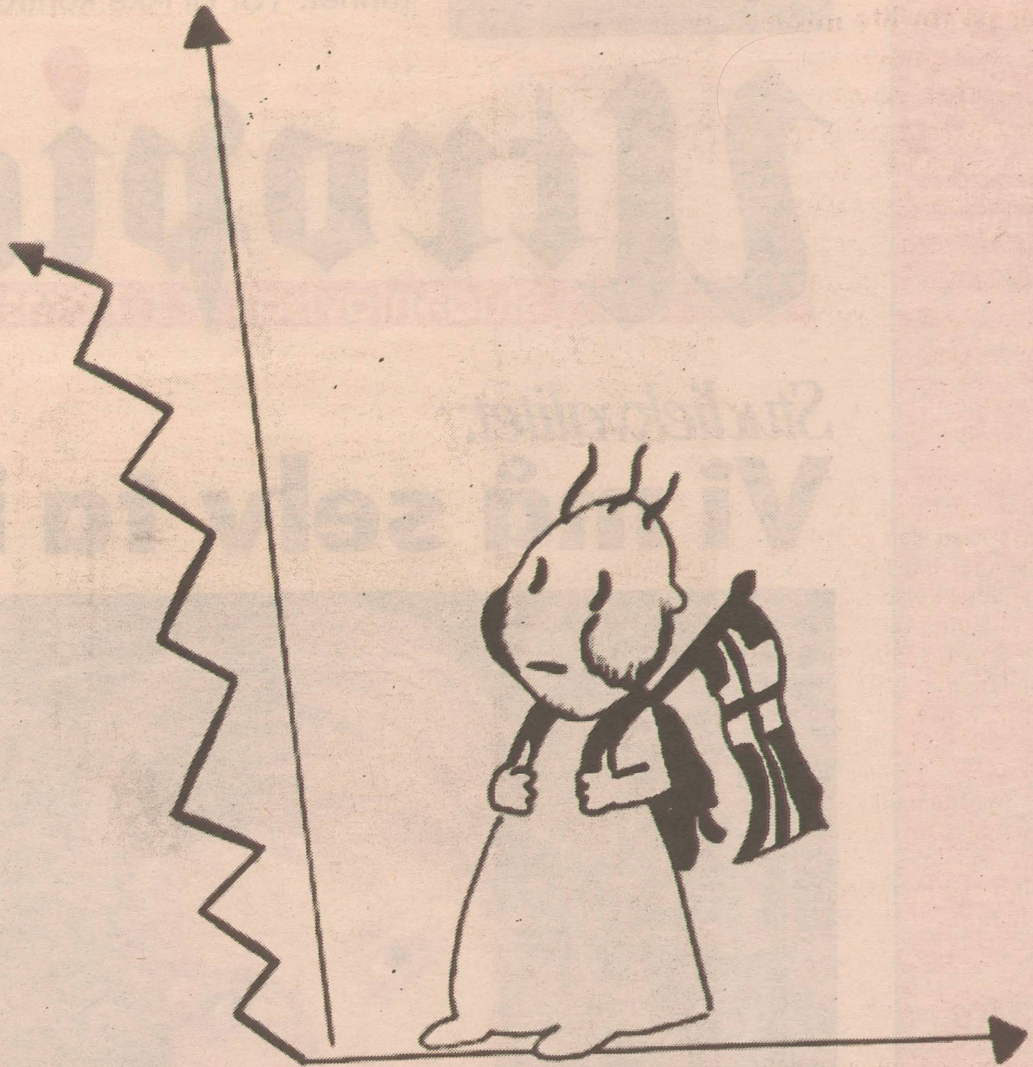
For den romantiske poeten blir det dårlige tider hvis illusjonene skulle falle. Da blir det mørke skyer og barfrost i diktene. Og både kjærlighet og rekruttering er vekselvarme. Derfor børster vi bort mer flass og gliser enda bredere. For vi håper på deltakelse og ansvar etter bli-kjent-leken.

■■■ Det korrekte med Bjørnson er at han ikke kritiserer sitt objekt. Derfor kommer han heller ikke ut i den ulykka det er å slakte sine visjoner. I siste strofe stiger Bjørnson høyt på en romantisk sky og oppsummerer det som alle har strevd med å sammenføre, ikke minst de frivillig engasjerte i studentorganisasjonene:

hvorfor sky elskovens luft?
ordet i blomst og i duft
give du meg
For husk at all skjønnhet på jord
bor i de evige ord:
jeg el.....

■■■ Man banner ikke i avisen, men poenget er klart. Vi trenger ditt engasjement, og vi vil strekke oss lengre enn langt for å få det. Når Debut-uka og diverse info-møter er over, vil det vise seg hvem som øyner mulighetene i et forhold som innebærer både innsats og gevinst.

Opp av grautfatets mandeljakt

Hanne Larsen Filosofistudent

Julens scenario er over og nissen er forvist til loftet igjen. Det hellige julegliset er tørket bort, og de arbeidende maur har vendt tilbake til anstalten for de Unyttige og Inkompetente i Tomhetens Ørkendal.

Politikerne har for lengst planlagt sine nye skremselsstrategier for å hindre tilbakevendelse, og disse settes nå ut i aksjon. Mens studentene igjen sitter og røyker seg i hjel med hodene hvilende på sine voksende ølmager. Stakkars politikere, de har noe å stri med. Først prøvde de å tørke ut studentene med høye ølpriser, så sulte dem med lite penger. Men ingenting ser ut til å nytte, nå vil det vise seg hvem som står steilt. Studielånsrenta sendes nå til himmels for å se om det kan skremme ukristelige latsabber.

Så begynner altså et nytt semester som det forrige sluttet –med aksjoner mot styresmaktene. Men det vil vise seg om studentene er i stand til å engasjere seg i utfordringer som vil komme senere.

Ordet rente har de fleste stiftet bekjentskap med. Renta har i en tid, og nå for fullt, omgitt oss på alle kanter både skriftlig og muntlig. En av byens aviser hadde her om dagen mye å si om dette ordet, rente eller mer bestemt nå som det er blitt så kjent: *renta*. Men der handlet det om hvordan bankkunder bør låne mindre samt en kritisk hentydning

til bankene om manglende konkurranse. Økonomene ble blant annet referert: "Folk må være aktive overfor banken –kreve lavere rente og true med å gå over til en annen bank". Ja vel, er det så enkelt?! Studentene er heldige, –de som slipper å renne fra bank til bank for å finne ut hvor renta er lavest. Stakkars vanlige folk, hvor lite tidsrasjonelt. Staten har virkelig respekt for studentens tid.

Denne avisartikkel som det ble hentydet til, inneholder i tillegg en morsom analogi. Bankene sammenlignes med kriminelle lånehaier i amerikanske gangsterfilmer. Men jøss! da er staten stu-

dentenes like. Det kan da ikke være mulig i et sånt utviklet demokrati og velferdssamfunn som det norske. For var det ikke en av disse demokratiets stamfedre som fortalte at styresmaktene i et demokrati skal føre en politikk som tar hensyn til hva folket ønsker. Det skulle visst også tas hensyn til de enkelte samfunnsgrupper. Regjeringen ble betegnet som folkets talerør.

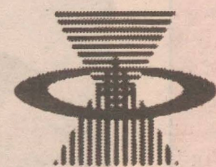
Studentene må være svært korttenkte som ikke forstår at dette med å studere vil bli fryktelig kostbart, og dermed ikke passende for fornuftige mennesker i et samfunn som har det økonomisk rasjonelle som viktigste ledetråd.

Norges forskningsråd er en sentral institusjon i norsk forskning og forvakter årlig ca. 2,7 milliarder kroner. Forskningsrådet skal fremme grunnleggende og anvendt forskning innenfor alle fagområder.

► Forskningsrådet får ny e-postadresse fra 1.1.99:

<navn>@forskningsradet.no

Vi ønsker alle våre kontakter et Godt Nytt År!

Norges
forskningsråd

Offensiv for utenlandsstudier

Etter klager på for lite informasjon om muligheter for studier i utlandet, satser universitetet sterkt på å få norske studenter til å ta deler av utdannelsen i utlandet. Tre ansatte på kontoret for internasjonale studier har ansvaret for å administrere utvekslingen.

Andreas Knudsen
Mette Strengenhagen (foto)

Internasjonalt ansvarlig i studentstyret -98, Kristine Sørgaard, har lenge vært misfornøyd med den profileringen utenlandsstudier har fått i Tromsø. En spørreundersøkelse fra i fjord høst viser at studenter ved Universitetet i Tromsø ikke tar initiativ til å studere i utlandet. For hver tromsøstudent som drar til utlandet for å studere, kommer det fem utenlandske studenter til Tromsø. I neste måned blir en rapport fra undersøkelsen lagt fram. Da kan det slås fast hvor systemet har sviktet -om det er mangel på informasjon eller feil profilering som er den viktigste årsaken til manglende oppslutning.

Lånekassen unik

I den siste perioden har vært det praktisert stillingsstopp ved universitetets administrasjon. Allikevel har internasjonalt studentkontor fått opprettet en ny lederstilling. Dette har medført en gjennomgang av tjenestene ved kontoret, noe som gir betraktelig større kapasitet som kommer studentene til gode.

Et av de sterkeste argumentene for norske studenter som vil studere i utlandet, er lånekassens betingelser, sier Brynhild Granås.

-Jeg er nærmest desperat på å få fram til studentene at lånekassen har enorme muligheter til å støtte diverse utdannelse i utlandet.

De siste årene har Statens Lånekasse for Utdanning utvidet lånetilbudet til ordninger som omfatter nesten alle fagretninger ved studieopphold utenfor Norge.

-En idealsituasjon for oss på internasjonalt studentkontor vil være at nye studenter ser det som naturlig å ta del i universitetsutdannelse i utlandet, sier Granås. Konsulentstillingen hennes innebærer også samarbeid med internasjonalt ansvarlige ved fakultetene. På hvert fakultet finnes det administrativt ansatte som skal profilere studier i utlandet.

Et hav av brosjyrer

-Jeg mener at det akademiske personalet har feilet på oppmuntringsbiten, svarer Sørgaard på spørsmål om fordelingen av ansvar mellom administrative og vitenskapelige enheter ved universitetet.

Brynhild Granås, konsulent for internasjonale studiesaker ved Studieavdelinga, sier til Utropia at formidlingen av opplysningsmateriale og informasjon er et problem som nå skal bøtes på. Dette semesteret satses det tungt på å nå ut til studentene med opplysninger om muligheter og søknadsbetingelser for norske studenter utenlands. Allikevel er det ikke papirmengden og antallet informasjonsmøter som først og fremst skal økes.

Konsulent for internasjonale studier, Brynhild Granås, ønsker å komme i kontakt med enkeltstudenter i enkeltsaker.

Granås konstaterer at det er et hav av brosjyrer allerede, og at studenter trenger hjelp til å finne fram til relevante opplysninger.

-Det beste er å få kontakt med enkeltstudenter i enkeltsaker, sier Granås.

Hun har full kontortid tilgjengelig for rådgivning til studenter som ønsker å studere utenlands. Fremdeles har hun kapasitet til å veilede flere, og hun håper at flere benytter seg av tilbudet.

-Du er ung, har du selv studert i utlandet?

-Jeg har vært tre måneder i Madrid i Spania. Det var veldig lærerikt og givende.

Forholdene ligger stadig bedre til rette for å ta utenlandsstudier. Dette til tross for at flere tidligere ERASMUS -og NORDPLUS-studenter har klaget over for dårlig oppfølging etter at de var ankommet lærestedet, sier Kristine Sørgaard. På tross av klagene ønsker hun å støtte internasjonalt studentkontor i offensiven som nå lanseres

SEMUT

SEMUT (senter for miljø- og utviklingsstudier) administrerer forskningssamarbeid mellom UiTø og flere universiteter i utviklingsland i Afrika og Sør-Amerika, som Guatemala, Nicaragua, Botswana og Kamerun. Senteret opprettholder en database over forskere fra Nord-Norge som arbeider sammen med forskere i disse landene i ulike prosjekter. Med spesiell vekt på utviklings- og miljørelaterte spørsmål har SEMUT som ett av sine formål å formidle studenter til utenlandske målområder. Et viktig argument er det faglige utbyttet som forespeiles studenter som ønsker å ta deler av utdannelsen sin i land i den tredje verden. SEMUTs kontaktnett gjør det mulig for studenter å starte studier selv i land som ikke har utvekslingsavtaler fra før. Det finnes også øremerkede strategimidler som studenter kan søke om. Fristen denne våren er satt til 1. mars.

Nå har SEMUT kontaktet internasjonalt studentkontor for å samarbeide om formidling av informasjon til studentene.

Utropia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og pøngt, og du når flere med dine meninger. redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse, evt. e-post. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

«Bela Lugosi, halvt zombie i virkeligheten, falt om med hjertestans. Han døde slik som han levde, og ble gravlagt i Dracula-kappen. Ed Wood må få noen andre til å ta på seg rollen som gravrover. Det ble ikke snakk om å velge og vrake. Kiropraktoren til Ed Woods samboer sa seg villig og tok over rollen som Ghoul Man...»

Les videre på side 22 og 23.

Utropia

Studentavis i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø.
Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Andreas Høy Knudsen

Kulturredaktør:
Marianne Søndmør

Deskansvarlig:
Ole Martin Jenssen

Fotoansvarlig:
André Kvernhaug

Internettansvarlig:
Harald Groven

Redaksjonssekretær:
Ingrid Hedlund

Redaksjonen:
Per Steinar Moen, Anders Henriksen, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Thomas Johansen, Erlend Bønes, Irene Foss, Cecilie Knoph Berg, Mette Strengenhagen, Per Christian Strøm, Asbjørn Moe, Ole Fjereid, Turid Espelund, Trude Haugseth, Håvard Stangnes, Ingvild Holvik, Hilde Holmefjord, Ken Mølmann, Nina Sandvik og Edel Cecilie Disch. Siri Vaggen Olsen, Vegard Bønes og Hallgeir Løland Torpe.

Adresse:
Universitetet - SVF
9037 Tromsø

Kontortid:
Mandag-fredag kl. 09.00-16.00
(Glassburet, SVF-kjelleren)

Telefon:
77 64 57 20 (Glassburet)
77 64 53 66 (Desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utropia@stud-org.uit.no

Internett:
<http://www.utropia.no>

ISSN:
0806-9611

Trykk:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000
Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud, evt.
www.utropia.no/annonse.html
Neste deadline:
28. januar 1999

Neste utgivelse:
2. februar 1999

Mange studenter står i faresonen for å bli alkoholikere:

– Alkohol på eget ansvar, sier studentledere

En undersøkelse foretatt av Forbundet mot rusgift (FMR) avslører at det konsumeres alkohol over en lav sko i studentmiljøet. På bakgrunn av denne undersøkelsen har Knut T. Reinås i FMR gått ut og utfordret til dialog om alkoholvanene i studentmiljøet. Les i Utopia hva ledende skikkelser i studentmiljøet i Tromsø svarer.

Ole Martin Jenssen
Hadi Lile (foto)

Forbundet mot rusgift har utført den første undersøkelse av studenters alkoholvaner på tretti år. Denne viser at 8,5 prosent av mannlige og 3 prosent av kvinnelige studenter har et faretruende høyt konsum av alkohol.

Over hundre liter i året

Det er menn som drikker mer enn 183 liter øl i året, og kvinner som drikker mer en 122 liter øl i året. Knut T. Reinås legger stor vekt på at studentforeningene har et forebyggingsansvar ovenfor studentene sine.

– Studentfester på campus har som oftest servering av alkohol, og i forbindelse med dette oppstår det et drikkepress blant studentene, hevder Reinås, og legger til at drikkepresset særlig vil slå ut på de nye studentene. Mange av disse kommer til byen uten å kjenne noen. For nye studenter kan det være vanskelig å møte et studentmiljø der det sosiale liv utelukkende er forbundet med alkoholkonsum. Særlig kan semesterstartsfester være preget av til tider lemfeldig omgang med alkohol.

Reinås argumenter videre for at en endring av studentlivets drikkekultur må skje i et fellesskap mellom studentforeningene.

Alkoholfrie alternativ

– Vi ønsker en debatt rundt drikkepresset der alle studentforeningene er med. Slik slipper én enkelt gruppe å peke seg ut som "festbremser" dersom de forsøker å skape et alkoholfritt

alternativ.

I det alkoholfrie alternativ mener han at det både inngår servering av alkoholfrie drikker på tilstelninger, samt at det også bør kunne arrangeres helt rusfrie fester, noe FMR har gode erfaringer med.

– Alkoholfri årsfest gir lavt oppmøte

Tromsøstudentenes idrettsforening (TSI) er det største idrettslaget i Nord-Norge, og er organisert med sentralstyre og mange undergrupper som alle er relativt selvstendige.

– I TSI har vi som formål å fremme mosjon, idrett og helse blant studentene. I dette arbeidet jobber vi etter retningslinjene som Det norske idrettsforbundet gir oss. Vi er dermed ingen forening som oppfordrer til alkoholkonsum, sier leder Pål Morten Grande.

Selv om det på sentralt plan er ganske beskjedent med fester, forgår det mye i undergruppene. Enkelte av disse har rykte på seg for å ha et ganske høyt alkoholforbruk.

TSI arrangerer en årsfest på sentralt plan i løpet av året, og på denne serveres det alkohol. Det er likevel tilgang på alkoholfrie drikker for de som måtte ønske dette.

– Det er vanskelig å arrangere en fest uten alkohol fordi de fleste studentene etterspør det. Dersom vi skulle gjort en

– Undergraver formålet

Reinås i FMR påpekte et annet aspekt ved alkoholkonsum i studentgruppene:

– Bruken er med på å undergrave gruppenes formål. Tilstandene kan blir så ille at gruppene overbyr hverandre om å ha de raste festene for å få flest mulig medlemmer. Dette går ikke bare utover gruppenes integritet, men også de nye studentene som prøver å etablere seg i et sosialt miljø. Disse møter "pønke-fyll", ikke et normalt miljø, sier han.

– Hvis dette er tilfellet, er det imot idealet til TSI. Dette er noe vi må unngå, sier Grande. Vi prøver å hele tiden ha idretten som hovedaktivitet for å motvirke en alkoholkultur, og vi oppfordrer på ingen måte til slike tilstander. Det er Student-samfunnet i Tromsø som skal ha hovedansvaret for festivitetene, og TSI for idretten. Vi har ikke folk nok til å kunne arrangere alkoholfrie fester slik som Reinås vil, så dette må eventuelt bli en oppgave for Samfunnet, repliserer Grande i TSI.

– De nye studentene velger selv

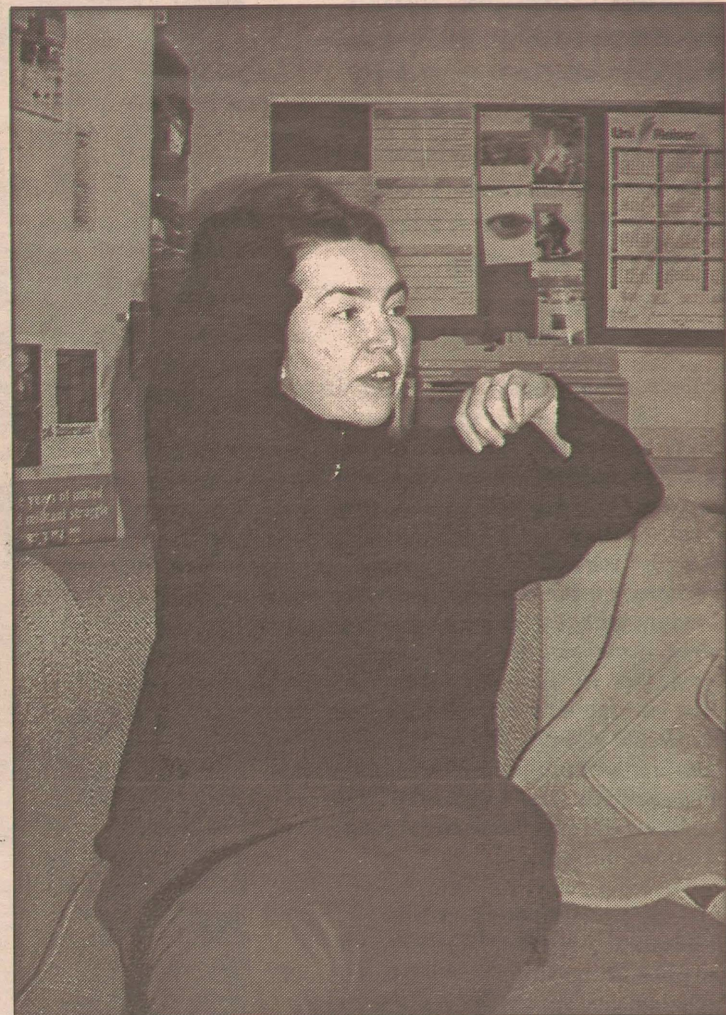
Er det bare fyll og fest som møter de nye studentene, eller tilbys det alkoholfrie alternativer? President i Studentsamfunnet; Johanne Skoe Jakobsen og leder for fadderordninga; Arne Gya svarer.

– Hvert semester innledes av DEBUT-uka, der vi arrangerer en rekke tilstelninger. Vi har både fester og andre aktiviteter. På festene tilbyr vi både alkohol og alkoholfrie alternativ. Vi mener det er opp til den enkelte student å velge hva de vil drikke, sier Johanne.

Arne peker på de alkoholfrie aktivitetene som arrangeres gjennom fadderordninga.

– De som kommer til oss som fadderbarn blir møtt av et veldig variert program. Sightseeing, minifilm-festival, gratis frokost, dataspillturnering, og fotballturnering er alle alkoholfrie aktiviteter som alle kan være med på. Jeg kan ikke se at fadderbarna blir utsatt for et stort skjenkepress, selv om det serveres alkohol på festene. Det er alltid tilgang på alkoholfrie drikkevarer, dessuten er det ikke slik at de tvinges til å gå på disse festene.

Johanne er også opptatt av rusfrie alternativer for studenter generelt, ikke bare for de nye.

Johanne S. Jakobsen tror ikke samfunnet vil arrangere alkoholfrie fester med det første

Alkoholfri kafé

– Studentene har Bodegaen som er en egen studentkafé. Dette er et tilbud som er åpent alle ukedager. Her er det fullt mulig for studenter å stikke innom og bli kjent med nye mennesker. Vi serverer ikke alkohol i Cafe Bodega. Det er i tillegg fullt mulig for studentene å være med som frivillige på konsertene som arrangeres. De som er med på dette drikker ikke under arrangementet, og det sosiale miljøet blant vaktene er veldig godt.

Men å arrangere helt rusfrie fester, som FMR etterlyser, er det lite sannsynlig at Student-samfunnet kommer til å gjennomføre, legger hun til.

– Samfunnet er en sosial or-

ganisasjon, og festene som arrangeres er viktige for å fremme det sosiale miljøet. Alkoholfrie fester bør arrangeres av foreninger som har dette som formål, avslutter presidenten.

– TSI's hovedformål er idrett, sier leder Pål Morten Grande, som ikke vil løfte moralske pekefinger for undergruppene.

Johanne Skoe Jakobsen er president i Studentsamfunnet, og mener at Studentsamfunnets Café Bodega gir et alkoholfritt tilbud for studentene.

– Jeg kan ikke se at fadderbarna utsettes for skjenkepress, selv om det serveres alkohol på festene, sier Arne Gya som har hovedansvar for DEBUT-ukas fadderordning

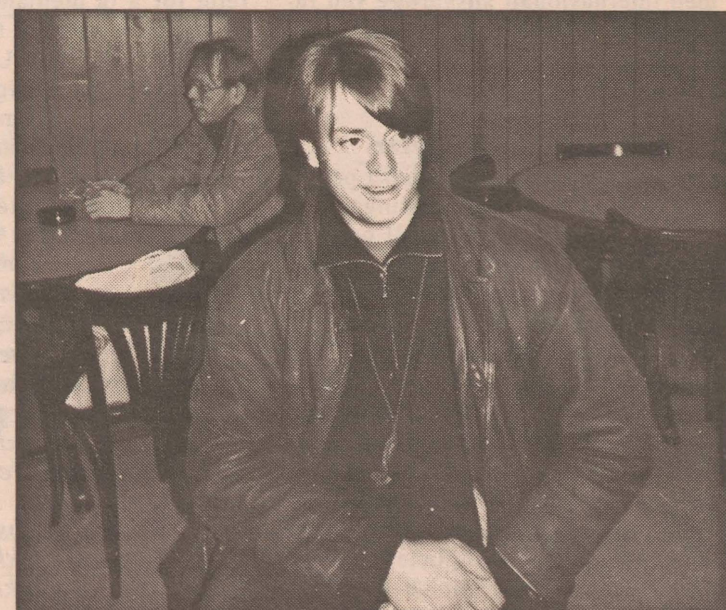

Pål Morten Grande mener mesteparten av drikkingen skjer på privat initiativ.

fest som årsfesten alkoholfri, er jeg redd for at oppmøtet ville blitt ganske lavt. Om vi skulle arrangere alkoholfrie sammenkomster, måtte det eventuelt være i sammenheng med et idrettsarrangement. Da ville studentenes fokus være på det sportslige, ikke festen i seg selv.

– Fester på eget initiativ

– Det er klart at det danner seg et sosialt miljø i de forskjellige undergruppene. Av det som foregår i disse miljøene, er det meste sammenkomster på privat initiativ. Grunnlaget for TSI ligger i den idrettslige aktiviteten, og vi har ingen myndighet til å fungere som moralske voktere overfor våre medlemmer.

Arne Gya peker på de mange alkoholfrie alternativene under debutuka

Fadderordningen:

Rakettstart i det sosiale liv

Fadderordningen ved semesterstart har fungert bedre og bedre. Utvidet ordning for utenlandske studenter skal sikre kjapp integrering av alle nye studenter.

Andreas Knudsen
Hadi Lile,

Til orienteringsmøtet for faddere i forrige uke møtte over 20 frivillige til den ganske omfattende oppgaven det er å innvie nye studenter til det sosiale liv i og rundt universitetsmiljøet i Tromsø. Vårsemesteret er generelt roligere enn høstsemesteret hva angår innrulling, men tilbudet er desto bedre. De fleste som melder seg som faddere, er fra før engasjert i studentorganisasjoner og har god kjennskap til aktivitetene som foregår omkring academia.

—Fordelen med å være fadderbarn er at du får hjelp til å finne ut av ting som ellers vil ta uker å finne ut av, sier faddersjef Arne Gya.

Faddertilbudet omfatter programposter hver dag, men samarbeidsprosjektet PMS-dagen blir viktigst å få med seg. PMS står for promotering, motivering og student-aktivisering, og programmet omfatter gratis frokost på MH-bygget, populærvitenskapelige forelesninger utover dagen, film i Bodegaen og spillturnering.

Internasjonale studenter

Faddersjef Arne Gya sier til Utopia at ordningen med erfarne og nye studenter i grupper har fungert bedre og bedre de siste årene. Gya har selv vært fadder flere semestre før han i år tok på seg koordineringsansvaret.

Da fadderordningen gikk av stabelen for to år siden, ble det avslørt en del vikarierende motiver blant fadderne. Noen av gruppene falt igjennom

fordi fadderne ikke tok tilstrekkelig ansvar og deltok på arrangementene. Den nye faddersjefen er klar over glippen, og han forsikrer at fadderne i år er pålitelige.

—Hvor mange fadderbarn regner du med å engasjere i gruppene under uka som kommer?

—Institutt for filosofi har 100 påmeldte til ex.phil., og det er cirka 30 nye utenlandske studenter på universitetet. Vi håper også at nye folk på grunnfagene kommer til å benytte seg av ordningen.

De utenlandske studentene er det som først blir tilbudt fadder, og på informasjonsmøtet forrige torsdag klarte fadderne å verve 10-15 studenter. Møtet ble arrangert av fadderansvarlig i samarbeid med internasjonalt studentkontor ved Studieavdelingen og ISU – internasjonal studentforening. Formålet med det tidlige informasjonsmøtet er at disse faddergruppene med utenlandske studenter skal bli kjent med hverandre innad, før det suppleres inn norske studenter i gruppene.

Tradisjonelt melder ikke alle nye studenter seg som fadderbarn, og spørsmålet for arrangøren er alltid hvor mange som møter opp på aktivitetene utover uka.

Dugnad

Nytt av våren er et utvidet samarbeid om fadderordningen mellom de store studentorganisasjonene, samt sosialtjenesten ved universitetet og studieavdelingen. Både Studentstyret, Debut-uka, Studentsamfunnet og andre har vært veldig hjelpsomme, sier faddersjefen. Spesielt har samkjøringen av Debut-uka og faddertilbudet kommet godt ut. PMS-dagen og aktivitetene i slutten av uka er myntet på både faddergruppene og etablerte studenter. Dette gjelder også fredagen – da blir det arrangement av både Debut-uka, faddergruppene og internasjonalt seminar. Høydepunktet er lysløype-stafetten, som går igjen hvert semester.

PLATEKOMPANIET VINTER-SALG

PLATEKOMPANIETS TOPP 15 129⁵⁰/139⁵⁰

- 1. VONDA SHEPARD / Songs From Ally McBeal 129⁵⁰
- 2. M PEOPLE / The Best Of 139⁵⁰
- 3. MERCURY REV / Deserter's Songs 129⁵⁰
- 4. GEORGE MICHAEL / Ladies & Gentlemen – The Best Of (2CD) 219⁰⁰
- 5. BIOSYSTEMS / The Biosphere Remixes 129⁵⁰
- 6. CHER / Believe 139⁵⁰
- 7. KRÜDER & DORFMEISTER / The K&D Sessions (2CD) 189⁰⁰
- 8. U2 / The Best Of 1980 – 1990 139⁵⁰
- 9. ROBBIE WILLIAMS / I've Been Expecting You 139⁵⁰
- 10. THE ALL TIME GREATEST ROCK SONGS (2CD) 189⁰⁰
- 11. ANI DIFRANCO / Up Up Up Up Up Up 129⁵⁰
- 12. E-TYPE / Last Man Standing 139⁵⁰
- 13. OFFSPRING / Americana 129⁵⁰
- 14. ALANIS MORISSETTE / Supposed Former Infatuation Junkie. 129⁵⁰
- 15. BLACK CROWES / By Your Side 129⁵⁰

SALG / FORTSATT PÅ LISTENE 49⁵⁰/119⁵⁰

- WHITNEY HOUSTON / My Love Is Your Love 119⁵⁰
- PRAS / Ghetto Supastar 119⁵⁰
- JOHN LEE HOOKER / Best Of Friends 119⁵⁰
- THE CORRS / Talk On Corners 119⁵⁰
- BOYZONE / Where We Belong 99⁵⁰
- MCMUSIC 5 99⁵⁰
- BACKSTREET BOYS / A Night Out With (Video) 49⁵⁰

SALG / FAVORITTER & KLASSIKERE 49⁵⁰/119⁵⁰

- LAURYN HILL / The Miseducation Of Lauryn Hill 119⁵⁰
- MANIC STREET PREACHERS / This Is My Truth Tell Me Yours 119⁵⁰
- CARDIGANS / Gran Turismo 119⁵⁰
- MASSIVE ATTACK / Mezzanine 99⁵⁰
- MASSIVE ATTACK / Protection 89⁵⁰
- PORTISHEAD / PNYC 99⁵⁰
- GARBAGE / Version 2.0 99⁵⁰
- THE BEATLES / The Beatles (2CD) 99⁵⁰
- PINK FLOYD / Wish You Where Here 99⁵⁰
- GOLDIE / Saturnz Return (2CD) 49⁵⁰

SALG / SAMLE CD 59⁵⁰/119⁵⁰

- VAN MORRISON / The Best Of Vol I 119⁵⁰
- MARIAH CAREY / #1's 119⁵⁰
- SUZANNE VEGA / Tried And True – The Best Of 119⁵⁰
- DIRE STRAITS / Sultans Of Swing 99⁵⁰
- BRYAN FERRY & ROXY MUSIC / More Than This 59⁵⁰
- MADNESS / The Heavy Heavy Hits 59⁵⁰
- ARETHA FRANKLIN / Greatest Hits 1980-1994 59⁵⁰
- TEARS FOR FEARS / Tears Roll Down – Greatest Hits .. 59⁵⁰

SALG / NORSK & SVENSK 49⁵⁰/119⁵⁰

- DELILLOS / Gamle sanger om igjen 119⁵⁰
- SECRET GARDEN / Fairytales 79⁵⁰
- ABBA / Love Stories 69⁵⁰
- EDVARD GRIEGS VAKRESTE 89⁵⁰
- D'SOUND / Spice Of Life 59⁵⁰
- LISA EKDAHL / Med kroppen mot jorden 59⁵⁰
- DELILLOS / Neste sommer 49⁵⁰
- POSTGIROBYGGET / Melis 49⁵⁰
- POSTGIROBYGGET / Essensuell 49⁵⁰

SALG / USEDVANLIG BILLIG 49⁵⁰

Beastie Boys, Blues Brothers, Nick Cave, The Cure, Minken Fosheim, Lisa Nilsson, Porno For Pyros, Presidents Of The USA, Seigmen, Simon & Garfunkel, Teenage Fanclub, UB40, Velvet Belly + mye mer.

OSLO	TRONDHEIM
Bogstadveien 40	Munkegata 31
Man-fre 10-22, lør 10-20, søn 13-19	Man-fre 10-22, lør 10-20, søn 13-19
Grønland T-banesenter	TROMSØ
Man-fre 10-22, lør 10-20, søn 13-19	Nerstranda Senter
Stortingsgaten 22	Man-fre 10-20, lør 10-18
Man-tor 10-22, fre-lør 10-24, søn 13-22	

Ny president i Studentsamfunnet

—Tving oss til å oppfylle dine ønsker!

Andreas Knudsen og
André Kvernhaug (foto)

—Studenter er sosiale mennesker. Det at utskjeielser og ugjorte studier blir resultatet når studentene har det morsomt, er i beste fall en misforståelse.

Arne Gya, 27 år gammel Svolværing med filosofi og statsvitenskap på CV'en, mener at studentvelferd og studentpolitikk er to sider

av samme sak. Før valget til Studentstyret i høst lot han seg nominere som fakultetsrepresentant for SVF. Forsinket innkalling til militærtjeneste satte en effektiv stopper for ambisjonene, og andre gikk foran. Nå stiller Gya opp for ren og a-politisk studentvelferd i Studentsamfunnets toppstilling.

Utopia møtte ham i kjent positur i Kafé Bodega like etter presidentvalget, som han tok med knusende ro. Ingen som har vært innoom kjellerkaféen i Hovedgården det siste året, kan ha unngått å få treffe Gya.

—Hvorfor tar nettopp du på deg jobben som samfunnets president?

—Jeg ble bedt om det av nominasjonskomiteen.

Bak en sindig opptreden og minimalt sjølskryt skjules imidlertid en bred bakgrunn i Studentsamfunnet i Tromsø. Arne Gya har i tillegg til mangeårig borgerskap stilt opp i de fleste arrangement for kon-

sulatene. Drift av Kafé Bodega, Friluftskaféen, fadderordninga og konsertene i aud.max. og Lysgården er kjente og kjære aktiviteter som Arne Gya har jobbet for

å holde i gang.

For studenter som ikke har vært engasjert i disse aktivitetene, er det kanskje lettere å huske han fra Studenter mot EU på universitetet, da han var undervisningsleder på seminarene.

Livet er praktiske problemer

Det har ikke vært noen enkel sak å nominere kandidater til presidiet i samfunnet i denne våren. Både den ene og den andre har vært foreslått, og presidievalget måtte utsettes etter hvert som de respektive kandidatene falt fra. Inntil dagen før valget, var stillingen helt åpen. Så dukket Arne Gya opp som troll i eske...

—Hva slags ledertype er du?

—Jeg er ingen autoritær eller kommanderende figur. Jeg tror jeg får folk til å få ting til å skje uten at de føler seg tvunget til det.

Dette er beskrivende også i forhold til de planene Gya hadde i Studentstyret. Ønsket var å av-ideologisere studentpolitikk. Man bør ikke være bundet opp til politiske ideologier når man skal løse praktiske problemer. Og livet består mest av praktiske problemer, sier han. Slik sett er han positiv til sine funksjoner som samfunns-president. Det handler om å skaffe fram praktiske tiltak.

—Hva er din diagnose av Studentsamfunnet akkurat nå?

—Samfunnet er for tiden i veldig god form, men det må jobbes mer mot høyskolestudentene. Dessuten bør det bli enklere å starte opp nye undergrupper. Så ville det vært mye greiere hvis vi hadde studenthus. Der ønsker jeg å følge opp det tidligere samarbeidet mellom Studentstyret og Samfunnet.

Inspirator-rolle

I løpet av vårsemesteret har Arne Gya store forhåpninger til hva han skal få tid til. Grunnfaget i psykologi står som viktigste utfordring i tillegg til jobben som president.

—Jeg har egentlig ambisjoner om hovedfag i filosofi og drømmen er å stå til alle eksamener i vår. Hvis jeg blir nødt

til å velge, må ansvaret i Studentsamfunnet komme foran. Men tid mener Gya at det er nok av. Foreløpig har ikke aktiviteter utenfor pensum klart å ødelegge for han.

—Det begynner å bli lite tid igjen til å kjede seg, se på TV, spille dataspill og sånne ting, men det er ikke det helt store savnet. Noen tror at verv i Samfunnet tilsier strøket eksamen. Dette er et problem som stort sett er tilbaketrukket. Tidligere måtte svært få trekke et stort lass, men nå har vi med oss flere ildsjeler, sier Arne.

Arne Gya ser på sin rolle som et kommunikativt bindeledd. Han kommer til å arbeide mye på kontoret og være i Bodegaen. I tillegg har han planer om å oppsøke undergruppene og bli kjent med dem og de aktivitetene som foregår under Studentsamfunnet. Opp mot undergruppene og utad sier han at presidentrollen kommer til å innebære både kontroll og inspirasjon.

—Jeg kommer til å hjelpe andre med å gjennomføre ulike prosjekter. Dessuten er det naturlig stå fram som et godt ansikt utad for Samfunnet. Noe annet ville vært uhederlig.

Vedlikehold

Under senatsmøtet i Studentsamfunnet, der Arne Gya ble valgt til president, kom det opp til stor diskusjon omkring medlemstallene. For tiden er det omtrent 600 medlemmer, og det har tidligere vært flere. Gya ser svært lyst på rekrutteringen framover. Allikevel ønsker han å legge forhåpningene på et fornuftig nivå, noe som betyr at det i hvert fall ikke skal bli lavere tall i løpet av året.

Tradisjonelt er det flest studenter ved HUM-fak. og SVF som har engasjert seg i Studentsamfunnet, og Gya mener at man må bli flinkere til å holde

arrangement
and re
steder på
universi-
tetet for
å trekke
studenter
derfra.

Dessuten er det fullstendig tillatt å oppsøke informasjon for hvem som helst, understreker han.

—Det sosiale liv er en nøkkel-situasjon for å sette ting i perspektiv. Studentlivet er noe mer enn doserte forelesninger —ting må undersøkes fra ulike hold. Vår viktigste oppgave i presidiet og for meg som president, er å engasjere flere studenter, til å få studentene til å tvinge oss til å arrangere de tilbudene som de ønsker.

“Jeg er ingen autoritær og kommanderende ledertype”

Med studier og verv får Arne Gya lite tid til å kjede seg og spille data

Tirsdag 26. januar
16.15
Lillehiet, Hovedgården

Utopia trenger deg til å fylle slike blanke sider med tekst og foto. Alle må møte opp for å pizze/ kjent med oss!

Studentrabatt

Tromsøstudentenes Idrettslag

Café
DOMUS

Domusgården tlf 77 66 67 70

Rabatten gjelder:
Kr 50.- for dagens middag, kr 6.- for kaffe og te, kr 8.- for kakao. Kr 5.- i avslag på landgang og horn, kr

Husk at dette ikke er en kantine, men hvorfor ta med mat

SKINNMESTEREN
VEITASENTERET - TLF 77 61 25 01

Rabatten gjelder:
15% på alle varer til

BRØDRENE JOHANNESSEN & SØN
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/ brua tlf. 77 68 35 41

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris ved kjøp

HUDPLEIE VIGDIS
PARFYMERI
Tlf. 77 68 67 83 Storgt. 58

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris.

free record shop
Jekta Handelssted

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris.
Gjelder ikke «spillemaskiner» og

I.AUSTAD AS
Austadbygget, sjøgata 13

Kjækkenutstyr - Jernvare - Verktøy - Glass - Stentøy

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til

Urmester Noralf Andersen

Stortorget 3 (vis a vis Domus)

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til

Bowling & Squash
Stakkevollvn 49

Åpent 10:00-24:00

Rabatten gjelder:
15-30% før kl. 17:00 og etter kl 22:00, samt

Nordi Data AS
Stakkevollvn 15 tlf 77 61 01

Rabatten gjelder:
Spesialtilbud for studenter, meget bra studiefinansiering.

INTEROPTIK
Brillehuset AS
Storgt. 88 tlf 77 68 21 43

Rabatten gjelder:
10% på komplette briller og kontaktlinser. 20% på halvårspakker

Kom i form med:
studio7
Søndre Tollbugt. 7 tlf 77 68 82 88

Rabatten gjelder:
20% på kontrakter

Britt & Britt's
BOUTIQUE
Storgt. 89 og Jekta

Rabatten gjelder:
10% på varekjøp over

SKOMAKERIET
SKO - SKINN - SLIPEVERKSTED

Markedsplassen tlf 776 55208

Rabatten gjelder:
10% på såling og

AVIS BILUTLEIE
Arctic Bilutleie as
Vestregt. 16, tlf 77 61 58 50

Rabatten gjelder:
20% på lokalpriser, weekendpriser og

Taras
KAFFE · TE · KRYDDER
DUFTER OG GAVEARTIKLER

Markedsplassen tlf 776 82254

Rabatten gjelder:

MADRASS Huset AS
Stakkevollvn. 51 (i Bjørn-bygget)

Rabatten gjelder:
15% på alt til sove-

expert
elektromarked
midt i sentrum!
J.M. HANSEN
Storgt. 56 tlf 77 66 55 00

Rabatten gjelder:
10% på butikkvarer. 3% på tilbudsvarer og hvitevarer.
Leie:
10% på leieavtale, bindingstid 10 mnd, 1 mnd gratis ved

Jensens Sko
EURO SKO
Torgsentret - Storgt. 79

Rabatten gjelder:
10% på varer til ordinær pris.

WINTER SPORT
SPORTSHUSET A/S

Rabatten gjelder:
10% på alle varer til ordinær pris ved kjøp over kr 300.-

Peppi's PIZZA
Stortorget 2 tlf 77 61 11 66

Rabatten gjelder:
20% i restaurant og ved henting. 10% ved levering.
Rabatten er personlig med

VANDRER'N
Grønn friluftsbutikk
Grønnegate 23

Rabatten gjelder:
10% på kløfritt Nordnorsk ullundertøy. Boxershorts - BH - Trøyer -

1897
Chr. Hansen
FOTOGRAFISK ATELIER
Fr. Langesgt. 22 tlf 77 68 56 56

Rabatten gjelder:
10% på film, fremkal-

Tromsøstudentenes Idrettslag er

Studentrabatten gis ved visning av gyldig studentbevis, og betalt semesteravgift. Rabatt innvilges i perioden 15 august 1998 tom. 15 august 1999.

Studentstyret om

studiekvalitetsmidler:

Studenter oppfordres til å søke

Etter at mat.nat. for annet år på rad ikke har fulgt retningslinjene for tildeling av studiekvalitetsmidler, er disse inndratt for 1999. Midlene er avsatt i en sentral pott som alle fakultetene kan søke fra og studentstyret leder oppfordrer til kreative forslag fra studentene. Studiedirektør ønsker å appellere til samlede fagmiljø.

Studentstyretleder Line Kjeldstrup mener de ansatte ikke har fulgt opp bevilgningene til bedre studiekvalitet

Andreas Knudsen
André Kvernhaug

”Bedre læring for nye tider” er tittelen på strategiplanen for undervisning og læring som Universitetet i Tromsø har arbeidet med i flere år. I 1997 gikk Universitetsstyret inn for en årlig bevilgning til studiekvalitetsfremmende satsning på 730 000 kroner over tre år, fra -97 til -99. Midlene ble fordelt med hundre tusen til hvert fakultet samt 30 000 kroner i en felles pott –det hele med egne retningslinjer for benyttelse og årlig innrapportering. Midlene ble ansett som svært potensielle for initiativ til bedre studiekvalitet.

Nå har det vist seg at fakultetene ikke har klart å benytte pengene anstendig verken i -97 eller -98, og innstillingen fra universitetsdirektøren om fortsatt å opprettholde tildelingene, ble imøtegått av et flertall i Universitetsstyret like før jul.

Svikt

Universitetsdirektør Harald Overvågs retningslinjer for studiekvalitetsmidlene understreket blant annet problem –og prosjektorientert undervisning og tillot ikke budsjettering under administrasjon, lønn, drift og sosiale tiltak ved de enkelte fakultet. Direktøren ble gitt myndighet til å stoppe bevilgningene dersom retningslinjene ikke ble fulgt eller rapporteringsfristen ble overskredet.

Dette skjedde uttrykkelig i -97, da mat.nat. brukte nesten hele tildelingen til innkjøp av datamaskiner til studentene. En del andre fakulteter hadde ikke brukt pengene i det hele tatt. Dette samtidig som Studentstyrets arbeidsutvalg aktivt arbeidet for at problembasert læring, PBL, skulle innføres i større grad ved universitetet. I høst dekket Utropia seminar og intervjuet I. amanuensis Torill Fiva, som i -96 forsøkte å gjennomføre slik undervisning på 2-vektallskursene i forberedende –uten å få tilslag fra administrasjonen.

Det ble gitt reprimande til mat.nat. Under behandlingen i Universitetsstyret i fjor fikk mat.nat. kritikk for bruken av midlene øremerket studiekvalitet. Men fakultetet fikk allikevel ny pott, som mat.nat. igjen brukte til innkjøp av datamaskiner til institutt for kjemi. Dette kan ha vært avgjørende for stoppen av bevilgninger for 1999. De prosjektene som ble gjennomført på andre fakultet, omfatter en del skrivekurs og opplæringskurs.

Initiativ fra Studentstyret

Studentene i Universitetsstyret Ingulf Nordahl og Margaret Arag har tatt sterk avstand fra måten det 3-årige studiekvalitetsprosjektet er gjennomført på. Ankepunktene går ikke bare på bruken av midlene ved det enkelte fakultet, men også på at studentene ikke er blitt hørt tilstrekkelig underveis. Dette er Sentraladministrasjonens ansvar, ifølge studentrepresentatene.

Ny leder i Studentstyret Line Kjeldstrup ønsker å anlegge en ny linje overfor administrasjonen og studentene når det gjelder forbedring av studiekvalitet. Hun er mer opptatt av at studentene nå ser på muligheter for å søke på de sentrale midlene enn å grave i det som er forsømt tidligere.

–Hvis dere ønsker undervisning som er mer problem –eller prosjektbasert, må dere utarbeide planer og skrive søknader sammen med instituttene.

Hun poengterer at Studentstyret ser på det som sin oppgave å lette på søknadsprosessen, slik at studiekvalitetsmidlene kan aktiviseres raskt. Hun mener at studentene har mye mer fantasi og kjenner til behovet bedre enn de ansatte på universitetet. Det viktigste konkrete tiltaket blir å få fagutvalgene til å søke om midler.

–Vi i Studentstyret skal hjelpe i gang prosjekter. Vi skal være ”politiet” i Hovedgården! Hun mener at studentene har et visst ansvar for å komme med idéer. I neste omgang er det in-

stitutt og fakultet som må legge forholdene til rette. Det har hittil virket for de ansatte som om det er umulig å forbedre studiekvaliteten og at tiltak tar for mye tid. I tillegg tror mange at studentene er lite aktive. Dette er en misforståelse, mener Kjeldstrup.

Lavt engasjement

Studiedirektør Salvesen er enig med Utropia og studentstyretle-

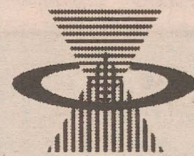
der i at engasjementet blant de ansatte kan ha vært lavt. Hun understreker at man allikevel ikke må se svart på situasjonen, da flere avdelinger har gjennomført prosjekter. Spesielt viktig var omleggingen av historieseksjonen for noen år tilbake. Enkelte andre institutter, som dokumentasjonsvitenskap og engelsk, har også klart å gjøre undervisningen mer prosjekt –og problembasert.

–Studiekvalitet er en kontinu-

erlig prosess, og mye har blitt gjort.

Forutsetningen for at studenter skal motta støtte til prosjekter fra fellespotten, ifølge Salvesen, er at søknaden er utarbeidet av et samlet fagmiljø. Hun regner med at det kommer inn en del søknader om penger til studiekvalitet.

–Studenter og fagmiljø må gå sammen, men først og fremst bør initiativet komme fra vitenskapelige fagmiljø.

Norges
forskningsråd

Norges forskningsråd Området for miljø og utvikling har med bevilgning fra Utenriksdepartementet satt i gang et femårig prosjekt (1997-2002) med formål å få krevet norsk utviklingshjelps historie. Norges forskningsråd Området for miljø og utvikling har med bevilgning fra Utenriksdepartementet satt i gang et femårig prosjekt (1997-2002) med formål å få srevet norsk utviklingshjelps historie.

Norsk utviklingshjelps historie Hovedfagsstipend

Innenfor prosjektet ”Norsk utviklingshjelps historie” lyses det ut tre hovedfagsstipender á 30.000 kroner. Prosjektet prioriterer søknader med oppgaver innenfor følgende tre felter: norsk bistand til Sør-Asia på 1970-tallet, fortrinnsvis oppgaver som tar for seg kvinne-, barn- eller familieplanleggingsprosjekter; norsk bistand til Afrika på 1980-tallet, fortrinnsvis oppgaver som tar for seg helse- eller velferdsprosjekter; norsk bistand til Sørøst- eller Øst-Asia på 1990-tallet, fortrinnsvis oppgaver som tar for seg næringslivsbistand.

Kvinner oppfordres til å søke.

Søknadsfrist 10. februar 1999.

Se også Lysingsbladet nr. 16.

Søknad med prosjektbeskrivelse for hovedfagsoppgaven, CV og karakterutskrifter sendes til:

Jon Anton Johnson
Senter for utvikling og miljø (SUM)
Postboks 1116 Blindern, 0317 Oslo

Spørsmål om søknaden og prosjektet kan rettes til:

Jon Anton Johnson, tlf. 22 85 89 49
e-post: j.a.johnson@sum.uio.no

Tyveri i studentorganisasjonene

Juleferien har kostet dyrt for studentsamfunnet og Utopia. I løpet av jula har tyver stukket av med verdier for 65.000 kroner.

Per Steinar Moen
André Kvernhaug (foto)

En dyr negativskanner, skjerm, speilreflekskamera med blitz og en fotoskriver ble stjålet fra Utopias produksjonslokaler i Breiviklia.

– Nytt koster utstyret nesten 50.000 kroner. Vi regner med å få det meste dekket av forsikringen, men det har medført en del praktiske problemer med å få gitt ut avisa i tide, sier ansvarlig redaktør Andreas Høy Knudsen.

Tyveri i Bodegaen

Det har også vært et tyveri fra studentsamfunnets Bodega i Hovedgården. 15. desember forsvant det en forforsterker og en forsterker til en verdi på 15.000 fra det populære studentdrevne lokalet. Bodegaen var uheldigvis ikke låst mens tyveriet fant sted, og forsikringen dekker derfor ikke utgiftene til innkjøp av nytt utstyr.

– Først og fremst har tyveriet fått økonomiske konsekvenser for studentsamfunnet. Men atmosfæren i Bodegaen blir også dårligere når vi ikke har

Tomt: Jan Håkon Juul i studentsamfunnet oppdaget at musikkanlegg for 15.000 kroner har blitt stjålet fra Bodegaen.

mulighet til å spille musikk der, sier Jan Håkon Juul, innenriksminister i samfunnet. Han vil gi gjerningsmannen en sjanse til å gjøre opp for tyveriet, uten at studentsamfunnet går videre med saken.

Politianmeldt

Utopias tyveri har nylig blitt meldt til

politiet, men så langt har man ingen konkret mistanke om hvem som har utført tyveriene.

– De som har gjort dette, visste hva de var ute etter. Mesteparten av det dyreste utstyret ble stjålet, selv om ikke alt av utstyret er like lett omsettelig. En negativskanner, som omsetter bilder fra

film til digitale filer, er beregnet på spesielt interesserte, sier Knudsen.

Til denne utgivelsen har Utopia fått låne en slik skanner fra universitetet, noe som har medført at konsekvensene av tyveriet har blitt mindre enn hva man kunne frykte.

Tyveri tidligere

Både Utopia og studentsamfunnet har hatt tyverier tidligere. Blant annet har studentsamfunnet fått stjålet penger fra en kontantkasse tidligere i år, uten at denne gjerningsmannen har blitt avslørt.

– Jeg oppfordrer både ansatte og studenter til å være på vakt. Man føler seg litt for trygg på universitetet, stikker man i kantina, lar man døra stå ulåst, sier Jan Håkon Juul.

Skifte lås

Utopia kommer til å endre sikkerhetsrutinene, og vil blant annet skifte kortlås.

– Vi håper også at Trygg Vakt, vakt-selskapet som har ansvaret for universitetet, kan inkludere Utopia på vaktrunden sin, sier Knudsen.

Han håper også på tips fra publikum i denne saken.

– Hvis noen har tips i denne saken, henvend dere til Utopia på Glassburet, så skal vi sende tipset videre til politiet, oppfordrer ansvarlig redaktør Andreas H. Knudsen.

Polarfeministene

Med tyngdepunkt på mat.nat., medisin og fiskerihøgskolen driver gruppen Polarfeministene et tverrfaglig og levende nettverk for studenter.

Andreas Knudsen
Mette Strengenhagen

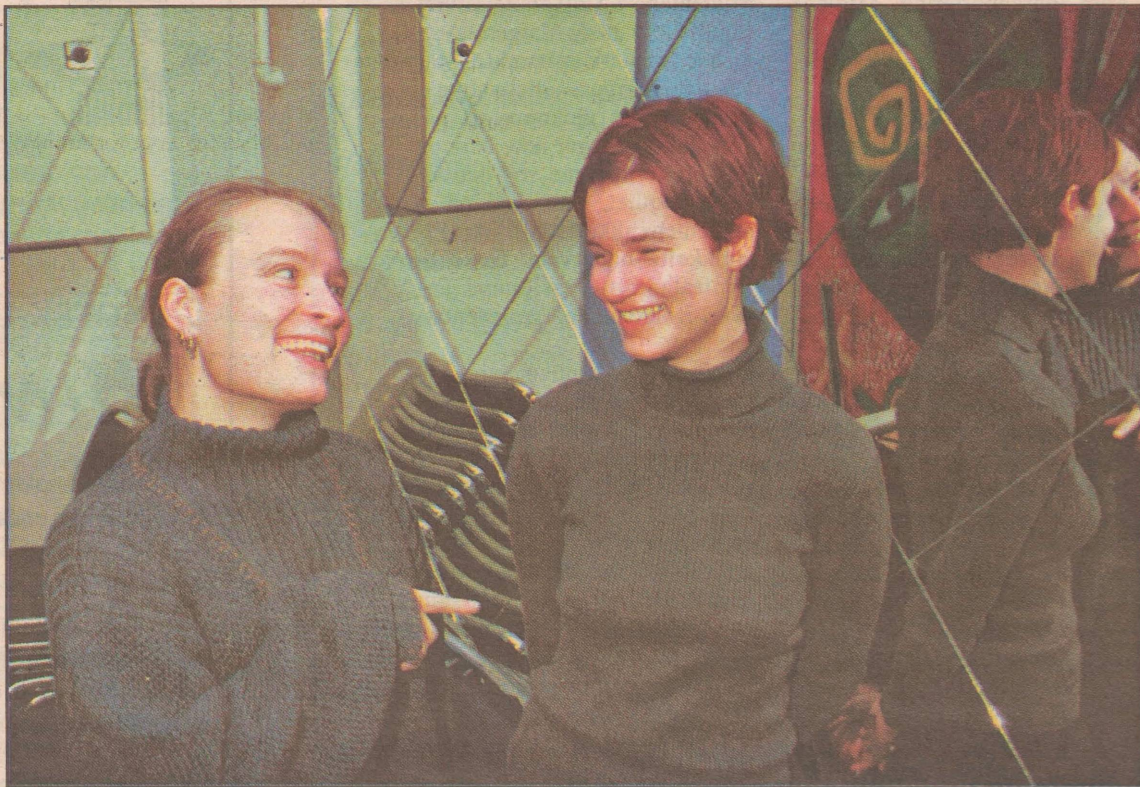
Det siste året har polarfeministene arrangert forskningsseminarer og debattmøter der temaer som mannsforskning, queer theory (blant annet forskning på homofili) og kvinneforskning innen arkitektur. Studentorganisasjonen holder ellers en lav profil utad, og medlemmene konsentrerer seg først og fremst om personlig å kontakte studenter med felles interesser som kan dra fordeler av et sosialt samlingspunkt på universitetet. Foreløpig er det bare kvinnelige studenter blant polarfeministene, men også menn skal kunne ha faglig og sosial interesse av fellesskapet. Det er omtrent 20 registrerte medlemmer, noe som gjør gruppen betydelig blant de frivillige interesseorganisasjonene for studenter i Tromsø.

Studinene Margrete A. Brose og Anne Helene Tandberg står for mye av organiseringen av aktivitetene for medlemmene. Utopia har snakket med dem for å avdekke myter om brenning av brystholdere og andre gamle aksjonsformer som kan assosieres med organisasjonstittelen. Gruppen har ikke en aggressiv stil, og Utopias journalist blir sogar invitert til å delta på seminar om

mannsforskning senere i semesteret. Den nylig etablerte forskningsgrenen omhandler mannens kjønnsrolle spesielt. I fjor besøkte mannsforskeren Jørgen Lorentzen Tromsø for å holde seminar om den for mange ukjente forskningsgrenen.

Tverrfaglig

Margrete kan fortelle at tverrfagligheten i organisasjonen er grunnleggende. Dette skaper et levende nettverk hvor det er åpent for å diskutere hvordan det er å være kvinne innenfor et mannsdominert perspektiv i akademia. Dette er et tema som garantert kommer på dagsorden til sommeren, når kvinnekongressen Women's Worlds '99 arrangeres i Tromsø. Polarfeministene er engasjert som studentgruppe i planleggingsarbeidet, og Anne Helene Tandberg er ansatt som prosjektassistent på deltid i sekretariatet til kvinnekongressen, som også er lagt opp tverrfaglig. Polarfeministene har organisert

Anne H. Tandberg og Margrete A. Brose arrangerer sosialt fellesskap i studengruppa Polarfeministene.

studentrepresentanter til alle komitéene og i styringsgruppa for Women's Worlds '99. I tillegg har de invitasjonsansvar for representanter fra paraplyorganisasjonen Young Voices. Det er også planer om å drive konferansekafe for unge og studenter.

Det siste året har det vært arrangert samling rundt formiddagsmaten i hovedgården annen hver uke, noe som har samlet studenter fra alle kanter av universitetsområdet. Det sosiale har stått i fokus, og Anne Helene under-

streker kommunikasjonsfordelene ved slike sammenkomster.

–Vi trenger et litt annet miljø og en sjanger av språk. Språket er veldig viktig når vi har samme interesser.

I løpet av våren får polarfeministene besøk av Karin Widerberg, som skal holde prosjektseminar om skriveknikker. Dessuten blir det tale – og debatteknikk kurs med Anniken Huitfeldt. Polarfeministene har også jobbsøkerjeneste med søknadsfrist 18. februar.

Historisk kvinnekonferanse i Tromsø

Nord-Norges hittil største konferanse går av stabelen til sommeren. Kvinner fra over 80 land kommer sammen for å utveksle akademisk erfaring og utvikle kvinneverrelatert forskning. Også studenter er velkomne med bidrag.

Andreas Knudsen
Mette Strengenhagen

Mellom 20. og 26. juni arrangerer organisasjonen Women's Worlds for syvende gang sin internasjonale kongress om kvinneforskning og kvinner i forskning. Konferansen finner sted hvert tredje år, og forrige gang var Adelaine i Australia skueplass for begivenheten. Kvinnforsk-senteret ved universitetet i Tromsø står som arrangør og gjennomfører planleggingen, som tar over tre år. Konferansen er i all hovedsak akademisk fundert, og den representerer Nord-Norges største konferanse noensinne. Det er invitert nærmere 13000 (!) deltakere fra hele verden, og daglig leder for planleggingen Christine Smith-Simonsen ved Kvinnforsk sier til Utopia at det er registrert 1100 påmeldinger hittil, fordelt over 82 nasjoner. Målet er 2000 deltakere – et tall som er realistisk å oppnå, skal vi tro Simonsen.

Sekretariatet som er opprettet for å ta seg av den praktiske gjennomføringen, består av kvinnelige forskere og studenter i Tromsø. Professor ved engelsk institutt Gerd Bjørhovde fungerer som *convenor* – leder for konferansen.

Forskutterte midler

Women's Worlds-konferansen krever omfattende finansiering, og det er opprettet et eget solidaritetsfond som skal støtte deltakelsen til kvinneforskere fra land i Øst-Europa og den tredje verden. Allerede i fjor hadde sekretariatet booket samtligstedenene i Tromsø, og det jobbes nå for å skaffe privat innkvartering hos studenter som har husrom i sommerferien. Kari Dyb, student på hovedfag sosiologi, jobber en dag i uka for å skaffe overnatting til deltakerne og fungerer som ansvarlig for solidaritetsfondet.

–Vi vil gjerne mobilisere studenter til å framleie og stille hjelp til rådighet. Slik hjelp kan gi fordeler ved deltakelse på konferansen.

Med avgjørende støtte fra Tove Bull, rektor ved Universitetet i Tromsø, vedtok universitetsstyret for tre år siden å forskuttere 5,67 millioner til begivenheten. Midlene skal tilbakebetales, og det er skaffet en mengde sponsorer. I dag gjenstår det å reise omtrent tre millioner kroner, men prosjektansvarlig Undine Kvist understreker at situasjonen er høyst prosessuell. Hittil har bl.a. NFR og Tromsø Kommune gått inn med god økonomisk støtte til konferansen.

Kvinnforsk-senteret har valgt mottoet "genDerations" som tittel på WW'99, som er den offisielle tittelen.

–Dette navnet dekker svært godt forskningen på kvinner og kvinnelige forskere, fordi det både betyr "kjønn" og "generasjoner", sier Marit Hopland Engbretsen, som er tilsatt som prosjektassistent i sekretariatet.

Sekretariatet for konferansen. F.v. Christine S. Simonsen, Marit H. Engbretsen, Anne-Helene S. Tandberg, Kari Dyb, Undine Kvist.

Bolker

Det har etter hvert oppstått en mengde retninger og forskningsfelt innenfor feministisk forskning. Programmet for Women's World-konferansen er organisert med egne bolker for ulike felt. Det interdisiplinære aspektet er svært viktig, får Utopia vite. I programmet er det definert 13 ulike seksjoner, i tillegg til én åpen seksjon. Disse omfatter bl.a. titlene "Women, Power and Politics", "Gendering Health", "Sexualized Violence" og "Gendering Men", som skal omhandle menns støtte til kvinners rettigheter og mannens kjønnsrolle. Mannsforskning er et forsknings-

område som hittil ikke er så godt kjent i Norge, ifølge Gerd Bjørhovde. Etter hvert som feministisk forskning har etablert seg over hele verden, er det også blitt viktig å konsentrere seg spesifikt om mannens rolle i utviklingen av akademia og innenfor forskning.

Studenter velkomne

De viktigste ressurspersonene som skal delta, er for lengst ferdig bestilt, og Tromsø får besøk av personligheter som Gro Harlem Brundtland og Torill Moi, som har hevdet seg sterkt innen akademia i Frankrike og England. Konferanseformene er delt inn flere deltakerformer. Det skal ytes

regulære foredrag, work-shops og plansjemessige presentasjoner. Det er i tillegg påmeldte som skal holde performance om kvinnesaker. Christine Smith-Simonsen, som også står for informasjonsdelen av planleggingsarbeidet, sier at det er også er åpent for studenter som ønsker å bidra med innlegg. Selv laveregradsstudenter som har laget prosjekter, det være seg mellomfagsoppgaver eller andre arbeider, kan melde seg til programmet. Presentasjonsformene "poster" og "mini lecture/women's forum" har ledige plasser for unge "forskere" som arbeider med kvinneverrelaterte spørsmål.

English summary

A survey last year revealed that the number of foreign students coming to Tromsø exceeded the number of resident students going abroad. After lengthy complaints the administration has finally decided to rectify the situation. The university has put the establishment of new positions on hold for some years now. In spite of this one new position has been designed for the sole purpose of tackling the problem. The problem is not the number of available brochures, but the difficulty each student face when trying to sort out relevant material, says special counsellor

Brynhild Granås.

The Department of Science has failed to follow the guidelines for the application of the student welfare funds. Their failure to follow up on the original intention of the welfare funds will prove critical when the University Council reviews their grant this year. The student representatives in the University Council claims that faculties have ignored the needs of their students. Utopia and the Students' Society have been hit by a wave of thefts during the Christmas holidays. Valuables for at least 65000 kroner have disappeared from campus. Photo equipment have been sto-

len from the Utopia offices, and an expensive applifyer has disappeared from the Cafe Bodega. The chief editor of Utopia, Andreas Knudsen, says the thieves knew what to take, and where to look. Similar incidents have occurred in the past, but the student still suffer from a false feeling of safety, he says. Steps have been taken to improve security on campus.

Two festivals are currently under way in Tromsø, The Nordlys Music Festival and Troms International Filmfestival. The Nordlysfestival, which starts Jan. 21. features a wide variety of classical and contemporary music. The festival also includes a musical

kindergarden.

The filmdirector Svein Andersen, one of two local directors contributing to the main programme at Tromsø International Filmfestival, says the festival will improve conditions for the local film industry. The festival is growing, and the preparations have been increasingly hectic. The main programme this year consists of 30 films from 20 different countries. 18 of these are European. This year's filmcritical programme consist of members of the national press and Gidoen Bachman of The European Filminstitute. The Norwegian Society of Filmcritics will hold a seminar on the increasing

number of films that aim to break aesthetic and ethical boundaries. – The festival will probably break last years attendance record of 25000, says Martha Otte.

The national celebrity Kine Hellebust will be the instructor during this year's student cabbaree. Cabbaree representative Lasse Ramstadt claims the cabbaree still aims to entertain those participating. Audition takes place on January 21. Only students and those over sexual adolescence can participate. And you must be willing to make an effort, proclaims Ramstad.

Norges håndverkere

I det herrens år 1938 gav Dreyers forlag ut et tobindsverk om våre håndverkere. Her presenteres kvinner og menn i diverse yrker, samt at leseren får en grundig innføring i norsk håndverkshistorie. Håndverkerne representerer myke og harde sektorer; vi finner alt fra skreddermestere til rørleggermestere. Kvinnene er som regel frisørmestere eller sydamer. Norske håndverkere er en studie av et samfunn i ekspansjon, og det er dessuten verdt å legge merke til hvilke idealer de ulike håndverkerne hadde. Utopia vil presentere to håndverkere i hvert nummer i 1999, og innleder serien med noen ord fra forlaget: – Vårt forlag har i de senere år utgitt en rekke personalhistoriske verker, som har fått en usedvanlig god mottagelse hos publikum og som vi har hatt følelsen av har imøtekommet et behov. Den tanke lå nær hos oss å utgi et tilsvarende verk om Norges håndverkere.

Ingrid Hedlund og Per Steinar Moen

Johannes Wilhelm Klein, blikkenslagermester

Født 4. oktober 1909 i Halden. Foreldre: Cellulosearbeider Johannes Klein og Albine Pihlstrøm. Teknisk aftenskole, svennebrev 19.11.1931, håndverksbrev 30.6.1932. Varamann til bystyret. Gift 17.6.1933 med Gudrun Smith, datter av drosjeeier Johan Smith og hustru. 1 datter. Medlem av I. O. G. T.-losje Peter Ankers Minde, hatt flere tillitshverv der, tidligere 1 ½-år sekretær i Østfold distriktsorganisasjon av I.O.G.T., nu kasserer, for tiden medlem av Østfold distriktslosjes idrettsnevnd, sekretær i Avholdsfolkets Fellesutvalg i Halden 1 år. Tidligere sekretær i Halden venstrelag, for tiden kasserer i Østfold Unge Venstre.

Karl Gustav Jensen, rørlegger

Født 15.12.1875 i Oslo. Foreldre: Gudbrand Jensen og Karen. Begynte i smie 12 år gammel hos E. Sunde & Co. i Oslo fra 1891, arbeidet i forskjellige byer, ved Laksevåg Skibsbyggeri en tid, svenneprøve 1922, egen forretning fra 1.8.1923. Utført arbeid ved Bjølvefossens fabrikkannlegg, Dikemark og Blakstad Asyler med mer. Gift 22.6. 1895 med Marie Andersen, datter av Magnus Andersen og Helene. 1 sønn, 2 døtre. Særinteresse: Opfinnelser. Premie av kong Oscar II 1889.

Internasjonalt forskningsmateriale

Etter at universitetsbiblioteket i november åpnet databasen Proquest Direct for studentene i Tromsø, satser It-avdelingen på UB på enda bedre hjemmesider.

Andreas Knudsen

Den amerikanske tidsskriftbasen Proquest Direct inneholder over 1100 tidsskrifter i fulltekst tilgjengelig med en svært rask søkemotor. Alle studenter som har tilgang til Internett, kan søke på stikkord presentert i en mengde vitenskapelige tidsskrift og magasiner som tidligere ikke har vært tilgjengelig på universitetet. De fleste av fulltekst-tidsskriftene er foreløpig innrettet mot samfunnsfag og humaniora.

It-konsulent Bjørn Olav Skancke på UB sier til Utopia at de tilbakemeldingene han har fått fra brukerne, viser at databasen fungerer etter hensikten. Systemet er lagt opp som et intuitivt søkesystem, man trenger med andre ord ikke mer enn basis kjennskap til bruk av Internett for å hente informasjon.

Ingen statistikk

Det er foreløpig ikke mulig å

måle hvor mange studenter som benytter seg av databasen, og Skancke er svært interessert i å etablere kontakt med brukerne. Sentral It-avdelingen har ikke etablert statistikk for databasen ennå.

–Finnes det link for tilbakemeldinger på hjemmesidene til universitetsbiblioteket?

–Nei, men vi kommer til å lage en slik link for at man skal kunne komme med bemerkninger til UB.

Datamaskinene som står på UB, opererer med basen bib.sys. for søk på tekstmateriale i biblioteket. Dersom det lykkes It-avdelingen på UB å få til en avtale om videoresøk fra Proquest Direct, kan man også hente materiale i deltekstartikler, det vil si tidsskriftartikler som ikke er lagt ut i sin helhet på veven. Disse utgjør i tall omtrent 800.

Utopia har testet databasen og kan ikke se annet enn at dette er første glimt av en helt ny informasjonstilgang for universitetsstudentene. Etter en del forsinkelser skal de nye pc-rommene på UB stå klare i april, og med de 64 nye datamaskinene som ble vedtatt innkjøpt i fjor, blir tilgjengeligheten på internasjonalt forskningsmateriale adskillig forbedret.

VELKOMMEN TIL mini-DEBUT-uka 1999!

TORSDAG 21.01.99: PMS-DAGEN:

0900-1100: Gratis frokost, MH

1100-1500: PMS-dagen, MH

1500: Pop.vit. i Bodegaen:

Erlend Bjørtvedt "Historikerne og krisa i 1930-årene - en historie må skrives om."

Dataspillturnering på ettermiddagen, se etter oppslag!

FREDAG 22.01.99:

1200-1600: TSIs fotballturnering i Tromsøhallen

1400: Pop.vit. i Aud. Max:

Graham Atkinson and Devon Burghart: "Nynazisme eller sensur?"

1200-1700: Sjakkturnering i Bodegaen

1900: Studentgudstjeneste i Domkirka

2100: Lysløypestafett i byen

LØRDAG 23.01.99:

2000: Solfest på MH! - med Young Neils!

Dessuten blir det film i Bodegaen kl 1700 (fra tirsdag til lørdag).

Mer info:

776 44 202 eller orgsek@sst.org.uit.no

2 små gryter høi også

Ø
r
e
r

Barn har mye energi. De motoriske ferdighetene testes ut og har førsteprioritet. Der fortelles om profesjonelle fotballspillere som fulgte flere barn hver en dag i barnehagen og var totalt utslitte etter seansen. Uansett er barn skarpsindige og oppvakte over livets snurrepiperier og underligheter. Breivika barnehage er intet unntak.

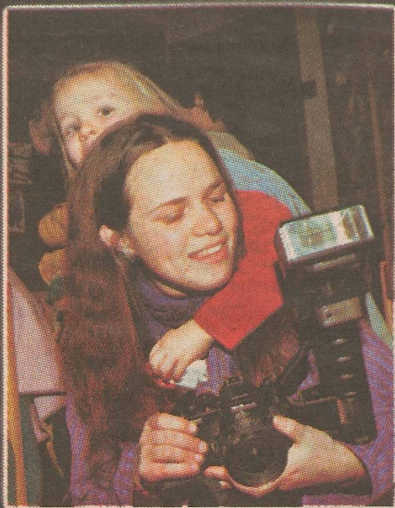

FOTO: TRYGVE, 4 1/2 ÅR

Studentsamskipnadens barnehager rommer mange gløgge hoder. Ottar skal ikke studere når han blir stor – han skal få seg en jobb. Ingrid skal bli lege, lærer eller skoleunge mens Linnéa vil være Lady Marion.

– Noen ganger har jeg hoppa over gjerdet og sprunget hjem. Da ble de sinte, sier Ottar (4 1/2)ivrig.

– Foreldrene mine har aldri gått i barnehage.

Ottar forteller at han er en av de største på avdelinga dessuten har han en lillebror som heter August. August er for liten til å gå i barnehagen selv om det er litt lenge siden Ottar ble storebror. I dag er August syk derfor er mamma og pappa hjemme.

– Hva de gjør på universitetet? Ottar drar på det og grubler på hvilke perler han skal tre på kjedet som kveiler seg rundt hånda.

– De gjør ting. Ting bare. Skriver. Ringer. Jeg skal ikke gå der – på universitetet. Jeg skal jobbe.

En liten flokk samler seg rundt Ottar og perlekassa. To jenter er kledd ut i lange kjoler, noen kravler under bordet for å spionere på Robin Hood. Andre lurar på hva journalisten har i leppa eller hvor blitsen er på kameraet til fotografene. Trygve får prøve å knipse noen bilder. Han holder kamera feil vei og blir stående og stirre stivt frem i lufta. Fotografen flirer.

– Når jeg blir stor kan jeg jo ikke gå på skole, sier Daniel(5).

– Det gjør man jo når man er seks år! Er barnehagetantene og onklene snille?

– De voksne, hvisker avdelingslederen. Det heter ikke tanter og onkler lengre.

– Ingen er strenge, sier Ottar.

– Bare ho Ingrid. Ho é strengsjefen. Linnéa bryter inn: Og ho Birgitte é den første sjefen. Ottar nikker. Alle blir behandlet likt.

Mamma og pappa jobber

Linnéa er tre år. Hun forteller at mamma er i byen mens pappa er på jobb på universitetet.

– Når han pappa jobber skriver han, drikker og spiser matpakken sin!

Linnéa har kledd seg ut sammen med Erle.

– Min mamma kan det ikke men pappa kan det, sier Erle halvhyt.

– Pappa bruker nemlig å lese bøker til meg.

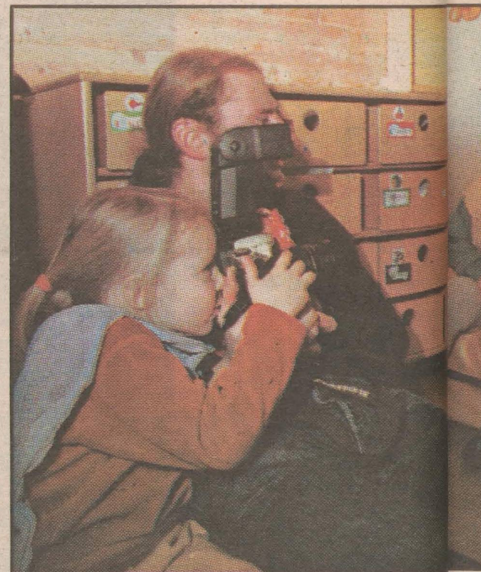
Erle og Linnéa kikker i Robin Hood-boka. Thomas vil være Lille John og det vil også Ottar. Brede er bare tre år men syns likevel at han kan få være Lille John.

– Mamma jobber på gymsalen, sier Brede forsiktig.

– Det gjør mammaen min også, kommer det i kor fra to andre. En de voksne sier at gymsalen ligger i MH-bygget under trapp. Egentlig jobber foreldrene på MH-bygget men for å gjøre de lettere sier de gymsalen. Brede har vært der.

– Vet dere hva?, avbryter Daniel.

– Jeg skal være Lille John. I samme øyeblikk oppstår en kakofoni av ville barnestemmer som mer eller mindre argumenterer for å være heltens medsamsvorne. Vi andre tenker i våre stille sinn på Fluenes Herre... Disse barna er derimot medmenneskelige og siviliserte. De lager glassperlesmykker og synger gamle barnesanger skrevet av pedagogiske tanter en gang på sekstitallet.

De fleste vil bli tatt bilder av, men Ingrid m f

Ingrid tror hun skal bli lege.

Nedenfor kirkeklokkene

En jente som heter Ingrid er kommet på besøk fra en annen avdeling.

– Jeg går på Måsen. Når sommeren er over og alle bladene har falt av trærne har jeg bursdag.

Ingrid liker allerbest å leke eller å være helt alene. Da bare hviler hun. Ingrid skal bli skoleunge når hun blir stor. Etter en stund sier hun at hun vil ble lege. Før vi skal til å forlate avdelingen vil Ingrid bli lærer.

– Vet du at mamma jobber litt nedenfor de kirkeklokkene der oppe?, sier hun og peker på Grønnåsen kirke. Egentlig vet ikke Ingrid hva moren jobber med. Hun tror det er på universitetet.

– Er det ikke der de har så mange bøker?, spør hun. Vi nikker.

– Universitetet er bra, fortsetter Ingrid. Men hun vet ikke hva en student er.

– Litt eller iblant, noen ganger, har de godteri der.

Hun viser frem en liten plastikklommebok som hun later som om hun har penger i. Hun leker også at hun er prinsesse.

– Men jeg kan ikke ri på hest, for det har jeg aldri gjort.

Ingrid tror hun skal bli lege. Hun er ikke redd for blod. Så lenge hun gjør det hun skal går det bra.

Plutselig faller Ottar på gulvet og river hele perlekasse med seg. Når han endelig kommer seg opp etter å ha saumfart gulvet med kost og brett setter han seg lydig ned på stolen.

Hva gjør dere i barnehagen?

– Vi leker ute eller inne, klatrer, maler, lager ting, synger eller slapper av, sier han.

Dere er med andre ord ganske heldige?

– Jo, men ikke i dag. Det var så steikende kaldt ute.

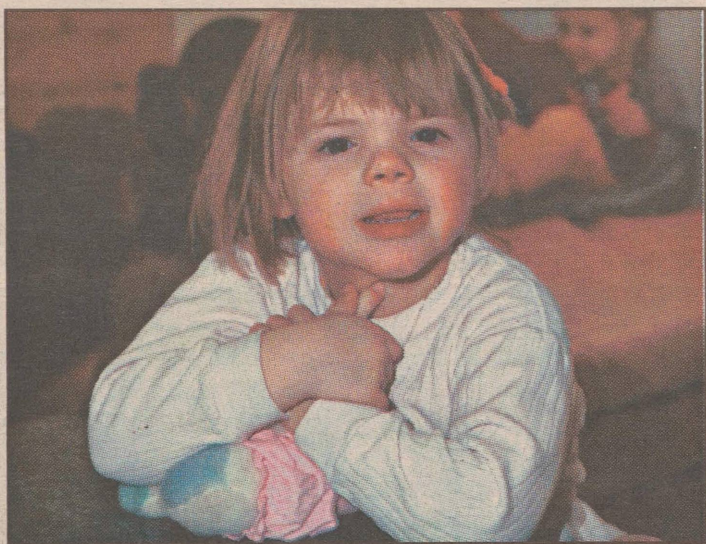
Minus fjorten.

*Snorre, Zindre, Zigurd, Brede, Trygve og Ottar....
vi befinner oss langt nord*

Alle vet at barn i en viss alder kan spørre mer enn selv de mest skarpskodde foreldre kan. Høsten 1997 ble det arrangert en konferanse i Oslo om barn og filosofi under tittelen "Jeg bare spør...". Det har også blitt holdt gjesteforelesninger ved UiTø rundt samme tema. Det er for øvrig satt i gang to prøveprosjekter - i en barnehage og i en 8. klasse. Arbeidet kulminerer med en stor filosofi-konferanse nå til våren.

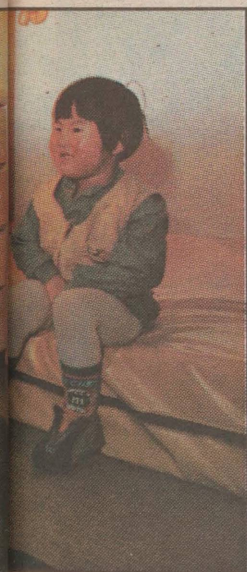
– Når jeg blir stor kan jeg jo ikke gå på skole. Ottar, 4 1/2 år (t.h. i bildet).

– Når han pappa jobber skriver han, drikker og spiser matpakken sin.

Denise viser frem tegningen sin.

tom fotograf.

LESERINNLEGG

Medlemskap i Euroklubben?

Forkjemparane for norsk EU-medlemskap hevdar dei er på offensiven, ikkje minst fordi euroen no nettopp har blitt innført.

11 av 15 EU-medlemsland er med på dette valutaunion-prosjektet. Kva som skjer med dei øvrige EU-landa er i beste fall kanskje usikkert. Hvis euroen fører til eit splitta EU, så blir det vel snart snakk om nok ei institusjonell krise i EU-systemet. I heile tatt har prosessen fram til realiseringa av denne valutaunionen vore ganske så smertefull, både i økonomisk og politisk forstand. Eg reknar likevel med at 15 av 15 EU-medlemsland til slutt kjem til å innføre euro'en. Også danskane, trass 3-4 folkeavrøystingar om landet sitt tilhøve til valutaunionen.

Som kjent søker ei rekkje austuropeiske statar om EU-medlemskap akkurat no. Dette faktum aktualiserer formidable problemstillingar overfor EU-samarbeidet. Hittil har EU og Aust-Europa brukt mye energi på å debattere relativt trivielle problemstillingar knytta til landbruk, infrastruktur og i det heile tatt harmoniserings spørsmål. Men etter kvart vil det nok også tvinge seg fram ein langvarig og heilt grunnleggjande debatt om kva retning EU skal utvikle seg i høve til europeisk integrasjon.

Skal EU i framtida satse djupt eller breitt? Skal EU-samarbeidet utvikle seg meir i føderativ retning med først og fremst å konsentrere seg om eksisterande medlemsland, eller skal EU gjere alvor av visjonen om eit samla Europa?

Med utgangspunkt i Amsterdam-traktaten vil ei omfattande EU-utviding austover ikkje vere realiserbar i heile tatt. Ikkje minst vil valutaunion-prosjektet vere fullstendig i strid med dei nykapitalistiske statane i Aust-Europa sine økonomiske føresetnader for EU-medlemskap. Eksempelvis Romania vil neppe vere i økonomisk og strukturmessig stand til å innfri akkurat dei knallharde konvergenskrav som euroen føreset, i alle fall ikkje i vår tidsalder. Som kjent omhandlar desse konkrete eurokrava statsgjeld, rentenivå, budsjettunderskot og prisstiging. Kanskje vil Tsjekia, Ungarn, Polen, Slovenia og Baltikum kunne klare desse eurokrava? Men ikkje spør meg når...

Hvis ein verkeleg vil gjera alvor av visjonen om eit samla Europa, så bør ein skrinleggje euroen, heller enn å gjera dei austuropeiske statane djupt såra og vonbrotne, fordi opptakskrava er så urealistiske. Faktisk er det ikkje umogeleg at A/S Norge vil vere i stand til å overleve økonomisk som medlem av ein eurobasert Europaunion. Men med tanke på eit alleuropeisk perspektiv er det vel heilt ålreit at Norge ikkje er med i Euroklubben! I så måte var det å røyste NEI til norsk EU-medlemskap den 28. november 1994 ei positiv handling.

For så lenge EU har realiseringa av euroen som førsteprioritet bør norsk EU-medlemskap vere uaktuelt, fordi framtidig europeisk integrasjon faktisk krev engasjement langt utover Euroklubben.

Av Hallgeir Løland Torpe,
Studenter mot EU i Tromsø

99` viktigste år for Tsi

Planleggingen av idrettshallen blir avgjørende for framtiden til studentidretten. Tsi ønsker bruksrett og annenhver student som medlem. For tiden sliter studentidretten med intern rekruttering i styret og planlegger omorganisering.

Andreas Knudsen
Mette Strenghegan

Fremdeles er Tromsøstudentenes idrettslag den største av studentorganisasjonene med omtrent 1200 registrerte medlemmer, fordelt over 20 undergrupper for ulike sportsgrener. Leder i hovedstyret Paal Morten Grande sier til Utopia at mulighetene for 1999 er enorme, men at det sentrale styringsorganet sliter med lav rekruttering til styreverv, noe som har blitt et stadig større problem.

-Det er et enormt mindretall som er interessert i å sitte i styret for Tsi, sier Grande betenkt den dagen vi møter han på Tsi-kontoret i Hovedgården.

-I år som i fjor må vi konstatere at vi er på kanten av å legge ned... Problemet er felles for alle de store studentorganisasjonene.

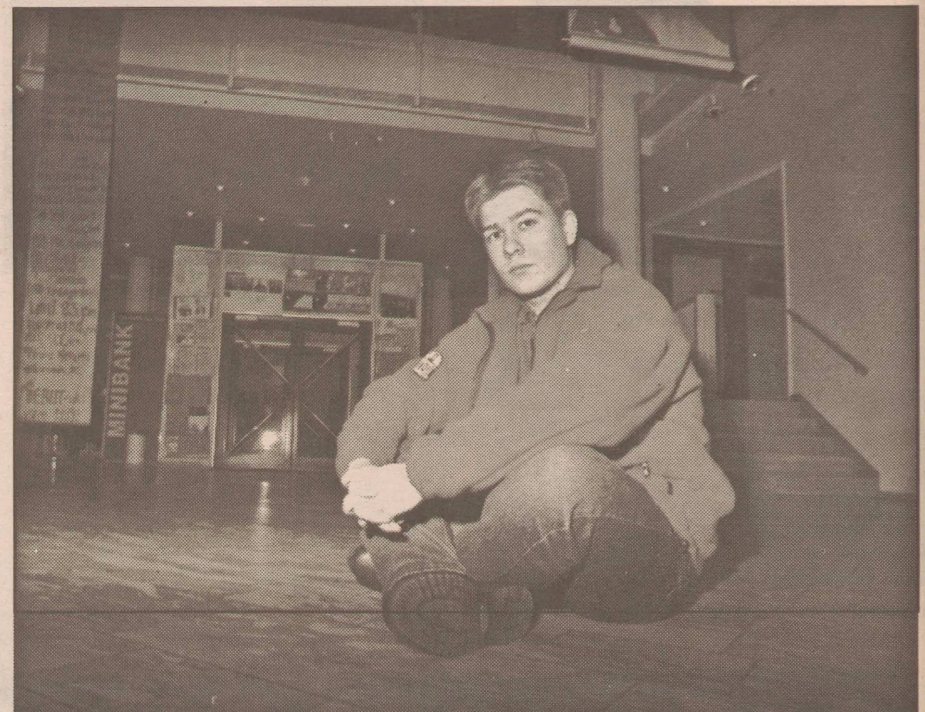
Omorganisering

For øyeblikket har det ikke lyktes Tsi

å skaffe en nestleder i hovedstyret. Et tiltak som er foreslått til årsmøtevalget 18. februar, er en ansvarsfordeling med spesifikke arbeidsområder for styremedlemmene. En slik omorganisering kan innebære egne ansvarlige for blant annet oppgavene informasjon, arrangement, sosiale sammenkomster og kontakten mellom Tsi og andre studentorganisasjoner. Foreløpig har tre medlemmer meldt seg som kandidater til vervene, som i hovedstyrets arbeidsutvalg er honorerte. Leder og kasserer får full kompensasjon av studietilskudd, mens nestleder og sekretær får halvparten dekket.

Større medlemstall

Det interne rekrutteringsproblemet i hovedstyret står i kontrast til styrene i undergruppene, som stadig mottar nye krefter gjennom medlemstilskudd. Leder Paal Morten Grande ser positivt på aktivitetsnivået i undergruppene for det kommende året, selv

om Tromsø ikke har på langt nær så mange organiserte i studentidrett som Trondheim. Som beste i klassen kan studentidrettslaget i Trondheim skilte med så mye som annenhver student i medlemsmassen. Grande sier at Tromsø bør ha som mål å få minimum halvparten av studentene organisert for idrettshallen tas i bruk.

Tsi ønsker å administrere hele bruken av idrettshallen, der oppgavene i forbindelse med vakthold, treningstider og priser skal inngå.

-Tilbudet må bli så billig som mulig. Det gjenstår å se om studentsamskipnaden ønsker å drive en idretts-

hall for studentene eller for de ansatte på universitetet.

Studentmesterskap

Allerede under registreringen planlegges første store begivenhet denne våren. Den tradisjonelle fotballturneringen går av stabelen under Debutuka, der studentorganisasjoner og ansatte stiller lag.

I mars arrangeres studentmesterskap i en rekke idrettsgrener. Mellom fem og syv hundre deltakere reiser til Trondheim, og Tsi stiller med 50-60 medlemmer med mulighet for gode resultater i bl.a. fotball og innebandy.

TROMSØSTUDENTENES IDRETTSLAG

TSI årsmøte

Torsdag 18. februar kl 17.00

Tabletten

Farmasibyget

KULTUR
KOMMENTAR

Barn i alle land, foren dere!

Det beste ved kritisk journalistikk er at man får belyse all verdens problemer uten å løse et eneste ett. En kynisk innstilling til livet kommer bra med i så måte.

Dette var tanker som slo meg da jeg forleden forsto at min fire år gamle nevø var ett ledd i en kapitalistisk konspirasjon for å stjele maten fra fattige barn i Østen. Det vesle kreket satt stille på gulvet og lekte med plastfigurer fra Disneykonsernet.

Resonnementet gikk som følger: for en generasjon siden kom grunderen Walt Disney fram til et produkt med verdensomspennende potensiale, og på bakgrunn av dette potensialet makte han fram et megakonsern som har spesialisert seg på å fylle drømmebehovet til snørrunger på bleiestadiet. Ett nettverk av kontakter ble så dannet for å utnytte billig arbeidskraft over hele jordkloden, og et propaganda maskineri av Goebbels-typen skulle hjernevaske ungene for å skape kunstige kjøpebehov.

Dette var høydepunktet i kapitalismen: markedmekanismene utnyttet et konsept basert på snakkende ender iført matrosdress.

Og hvem var taperne? Var det ungene som skulle forstå verden gjennom en absurd drøm hvor halv nakne dyr kommuniserer gjennom snakkebobler? Var det de ansatte i konsernet som aldri hadde fått tilfredsstillt sine menneskelige behov for meningsfylt arbeide? Var det de fattige arbeiderne i den tredje verden som fikk valget mellom å sulte eller produsere ti-centimeters modeller av Klara Ku?

Det var dette som skjedde når borgerskapet fikk kontrollen over produksjonsmidlene. Hvordan kunne man snakke om ineffektivitet i den gamle Sovjetunionen. Den vesle utbytteren tittet opp på meg med undrende øye, lykkelig uvitende om at han var delaktig i et drama om sult, prostitusjon og mord.

Det var på tide å foreta en revolusjonær handling. Jeg måtte vekke de hjernevaskede massene fra en tilstand av apati, et opiumsdelirium. "Gi meg Donald og Klara Ku!" "Nei!" "Jo! Få dem Nå!" Med tårevåte øyne våknet han fra sin freudianske barneverden. "Pappa. Pappa. Onkel tok Donald !!!" "Pappa er ikke her, og jeg lar meg ikke manipulere så lett." "Din dumming. Tiss. Bæsj. Promp." Så snublet han inn på badet, smelte døra igjen og smurte farens fotsoppsalve over hele vasken. Det var en seier for demokratiet.

Michael Wynn

Naturvitenskapsmannen som ble helgen

Til alle tider har det vært mennesker som har søkt etter meningen med livet og tingenes innerste sannhet. Få har mestret å skape en syntese av grunnleggende naturvitenskapelig erkjennelse og kristen tro.

Hans Kermit
Utstillingsfoto(foto)

En av de som har klart det er dansken Niels Stensen, som regnes som en av 1600-tallets største vitenskapsmenn. Han er også den eneste forsker av verdensformat som er blitt helligkåret. I tiden fram til 13. februar vises på RMH-biblioteket en utstilling om denne store personligheten.

Utstillingen er laget av førstekonservator Elsebeth Thomsen, Tromsø Museum og undertegned. Utstillingen gir et innblikk i Stensens liv med hovedvekt på hans vitenskapelige bragder innen anatomi og geologi. I tillegg belyses hans virke som katolsk biskop, opptatt av omsorgen for de fattige. Originalutgaver av Stensens verker er innlånt fra universitetsbibliotekene i Oslo, Bergen og Trondheim. I tillegg rommer utstillingen anatomiske og geologiske gjenstander som illustrerer Stensens viktigste oppdagelser. Utstillingen har hatt mange besøkende og den er derfor blitt forlenget fram til 13. februar.

I forbindelse med utstillingen har undertegnede utgitt en bok om Stensen med tittelen «Niels Stensen. Naturforsker og helgen».

Genial anatom

Niels Stensen ble født i 1638 i København, hovedstaden i Danmark-Norge. Nitten år gammel begynte han å studere medisin ved Københavns Universitet. Han fikk en av datidens beste anatomer, Thomas Bartholin, som sin veileder. For å fullføre studiene i anatomi måtte Stensen reise til Amsterdam og Leiden i Nederland. Her gjør han sitt første vitenskapelige funn under en disseksjon med oppdagelsen av ørespyttkjertelens utførselsgang, Ørespyttkjertelen, eller Parotis, var kjent i samtiden, men dens betydning var ikke forstått. Stensens oppdagelse viste at det var tale om en kjertel, og dette funnet førte raskt til oppdagelse av en rekke andre kjertler: Svettekjertlene i huden, tårekjertlene i øyelokket, spyttkjertlene i ganen og under tungen. I 1662 utga Stensen en bok om kjertlene hvor han beskriver sine kjertelfunn, og som den første forklarer han de eksokrine kjertlers fysiologi. Avhandlingen gjorde Stensen til en berømt mann i hans samtid. I Leiden oppdager han også at

hertet er en muskel. Ved komparative studier av de øvrige muskler i organismen slo han fast at denne iakttagelsen var korrekt.

Stensen, Descartes og konglekjertelen

Fra et bevart manuskript fra Stensens studietid vet vi at han var en stor beundrer av René Descartes. Spesielt det filosofen hadde sagt om den vitenskapelige metoden C at vi kan ikke ta noen ting for gitt C alt må etterprøves. Som anatom aksepterte han ikke Descartes påstand om at konglekjertelen (*glandula pinealis*) ved sine bevegelser formidler kontakt mellom sjel og legeme. Få av Descartes tilhengere tvilte på dette utsagnet. Stensen etterprøvde denne påstand ved å dissekere utallige hjerner fra dyr og mennesker for å studere konglekjertelen. I Paris holdt han i 1665 en meget berømt forelesning om hjernens anatomi som betegnes som et paradigmeskifte innen hjerneforskningen. Forelesningen ble et program for de neste 200 års forskning av hjerne. Her gjør han også opp med Descartes forestilling om konglekjertelen. Stensen hadde ved sine mange disseksjoner vist at kjertelen ikke kan beveges.

Grunnlegger av en ny vitenskap

I Firenze fikk han ansettelse som anatom og livlege hos storhertugen av Toscana. Den store naturforsker Galileo Galilei var død 24 år tidligere, og flere av hans dyktigste elever hadde dannet et akademi for eksperimenterende vitenskap, som Stensen ble knyttet til. Her dissekerte han hodet av en kjempehai og kom ved studiet av tennene til å oppdage likheten med tungestenene man kunne finne på Malta. Tungesten er forstenede haitenner som er særlig tallrike på denne øya. Stensen slo fast at tungestenene stammet fra haier som tidligere hadde levd og fremsatte en teori om hvordan fossilene var blitt dannet. Dette førte ham til studiet av jordlagene hvor han formulerte prinsippet om at det øverste jordlaget er det yngste og det nederste er det eldste. Jorden hadde en historie. Den moderne geologi var dermed blitt grunnlagt.

Samtidig med sine geologiske studier ble Stensen opptatt av konfesjonelle spørsmål, og han konverterte til katolisismen i 1667. For Stensen var det ingen motsetning mellom vitenskap og tro. Ved en offentlig disseksjon han holdt på denne tiden sa han: «For dette er anatomiens hensikt: å løfte iaktakeren fra kroppens forunderlige sinnrike oppbygning til sjelens verdighet og derfra nå fram til kunn-

skap om og kjærlighet til dens opphav.»

Reformbiskop

Stensen ble i 1675 viet til katolsk prest og to år senere til biskop. Han virket som biskop i Hannover og siden i Münster. Resten av sitt liv brukte han til å arbeide for forsoning mellom katolikker og protestanter i det av Tredveårskrigen herjede Tyskland og til å ta seg av de fattige. Alt han eide og det han kunne tigge hos sine rike velgjørere,

ga han videre til de som var nødstedt. Selv døde han 48 år gammel ensom og fattig i Schwerin midt i arbeidet som prest for den lille katolske menigheten der. Kort etter sin død fikk Stensen «helligets ry» men først i vårt århundre ble det satt i gang forsøk på å gjøre ham til helgen. I 1988 ble han seligkåret av pave Johannes Paul I som den første skandinaver på mer enn 400 år.

Stensen følte tilknytning til Norge. Når han var i Italia, fortalte han at han var født mellom Danmark og Norges fjell! Som katolsk biskop ønsket han å besøke den katolske misjon han hadde vært med på å etablere i Fredrikstad, men han fikk ikke mulighet for å reise dit. I utstillingen og boken om Niels Stensen er mere av hans tilknytning til Norge beskrevet.

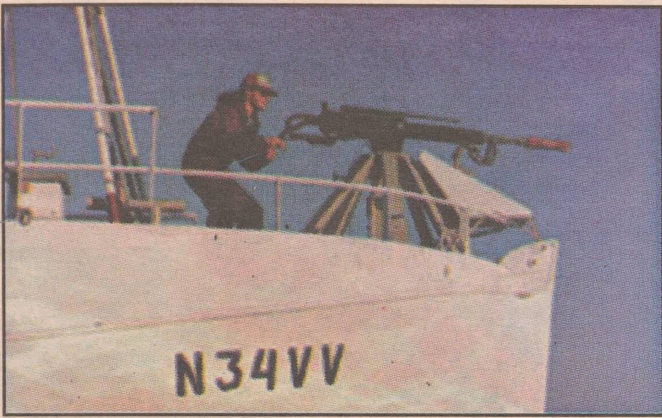

Stensens bispevåpen rommer et hjerte som er litt usymmetrisk - den venstre siden er større enn den høyre. Stensens visste at i et riktig menneskehjerte er den venstre siden større enn den høyre.

Snurr film:

Nordnorsk utviklende festival

– Det har aldri vært vist så mange nordnorske filmer under en festival her til lands. Dette blir en filfestival med nord- norsk sjel.

Knut Skoglund har Andersen lagd "Større enn kval",

Filmklipp fra filmen etterlivet Etterlivet

Det blir mange nordnorske filmer på festivalen

– Filmfestivalen er uhyre utviklende for oss i bransjen, sier regissør Svein Andersen. Han hevder at festivalen betyr mest for filmmiljøet i Tromsø, og spør om man har havnet litt på yttersida med trenden innen filmmeny de siste årene. Sammen med Knut Skoglund har Andersen lagd "Større enn kval", dem eneste nordnorske i årets hovedprogram.

I tillegg vil en rekke nordnorske kortfilmer vises i sideprogrammet på festivalen, dette i samarbeid med Nordnorsk filmsenter.

Skoglund ønsker at Tromsø internasjonale filmfestival i langt større grad inkluderer de nordnorske filmskaperne. Tidligere har Kortfilmfestivalen i Grimstad vært et sted hvor de har vært viet mer oppmerksomhet.

Forberedelser og stiftelse

Festivalen er i en hektisk forberedelsesfase, og Martha Otte forteller at det jobbes intenst med samarbeidspartnere, fagfolk og informasjon.

– Mye hardt arbeid må til for å løse Nord-Norges største kulturelle publikumsarrangement i havn. En enorm stab av frivillige står for mye av det praktiske arbeidet. Festivalen får god drahjelp fra blant annet Tromsø filmklubb og Sosialistisk kor.

Festivalstyret vil etter hvert arbeide for å gjøre festivalen om til en stiftelse.

– Dette er nødvendig fordi festivalen allerede har vokst seg til en stor og etablert institusjon. Festivalen ønsker en uavhengig stiftelse, og har enda ikke vært i kontakt med konsesjonssøkere. Arbeidet vil ta til etter sommeren.

Bredt program

Hovedprogrammet i filmfestivalen består av om lag 30 filmer fra 20 forskjellige land, med tyngdepunkt på Japan, Frankrike, Russland, USA. 18 filmer kommer fra Europa, hvorav tre fra nye nasjoner i Øst-Europa. Asia er representert med sju filmer, Amerika med tre og Australia med to. Martha Otte henviser til nettsidene for utfyllende informasjon.

2000 seen by...

– Årets sideprogram er et internasjonalt filmprosjekt der 10 håndplukkede regissører har tatt utgangspunkt i nyttårsaften 1999. 2000 seen by... gjør spennende filmatiske besøk i det tredje millenium. Vi reiser innom Frankrike, Belgia, Brasil, Canada, Mali, Spania, Taiwan, Tyskland, Un-

garn og USA, heter det fra festivalstyret.

Årets spesialvisninger er fem filmer, og Tromsø filmklubb bidrar med "Man Woman film". Den svart/hvite debutfilmen får dermed sin Europa-

premiere. Det sies om filmen at den er et møte mellom amerikansk og europeisk filmkultur med høy parodifaktor fra fransk tradisjon.

Nordnorsk filmforum og Nordnorsk filmsenter har komponert et eget program hvor nordnorske dokumentarfilmer og kunstneriske kortfilmer fra 1998 blir presentert.

Kritikere om ubehag på film

– Årets kritikerprogram er utvalgt av Per Haddal fra Aftenposten, Astrid Kolbjørnsen fra Bergens tidende, Kalle Løchen i Film&Kino, VGs Borghild Maaland og Gidoen Bachman fra Det europeiske filminstituttet. Ubegaghet i filmen er tema, kan Otte fortelle.

Løchen har "Seul Contre Tous" – Alene mot alt. Den er laget av franske Gaspar Noé og er en ubehagelig og kontroversiell sak om en tidligere slakter som nettopp har sluppet ut av fengselet. Hans møte med et samfunn som går mot tusenårsskiftet bringer flere spørsmål om moral og rettferdighet.

Maaland har for sin del valgt "The Boys" av Rowan Wood. Haddal valgte "The Butcher Boy" av Neil Jordan, mens Kolbjørnsen har valgt "Nil by mouth." Bachman har valgt "Georgica" av Sulev Keedus.

– Tradisjonen tro vil det bli et åpent seminar i regi av Norsk filmkritikerlag. I fjor var den gode voldsfilmen i fokus med "Funny games" av Michael Haneche som diskusjonsfilm. I år vil seminaret rette lupen mot det økende antall filmer som sprenger de etiske og estetiske grensene. Seminaret satser på drøfting av filmer som utfordrer våre verdier. Nikolaj Frobenius fra Vinduet og Eivind Tjønnelans (idehistoriker) får selskap av kunsthistoriker Jon Steinhaug i innledningen til seminaret, legger Otte til.

Operatører

– Gullrutevinnerne Halvard Haldorsen og Lars Gudmestad fra Filmkontrollen i NRK2 vil være operative under hele festivalen med både intervjuer, innslag og utspill. På Skansen brygge (årets festivalbrygge) møter de våre inn- og utenlandske gjester, avslutter en hektisk Martha Otte, som håper og tror at festivalen vil slå fjorårets billettrekord, som endte på 25000.

Vær hilset i kofteklædte...

Nesten Neil. Noen av Norges dyktigste musikere spiller låter av Neil Young på MH- bygget under solfesten lørdag 23. januar.

DEBUT-uka er like sikker som Hovmesteren og Grevinnen. Dette er uka du kan sette av til sosiale aktiviteter som inkluderer film, konserter, fotballturnering, dataspillturnering, populærvitenskapelige forelesninger og mer attåt.

Marianne Søndmør

Som det står i programmet: "DEBUT-uka er til for å gjøre overgangen fra deilige fridager med mors surkål og ribbe til en knallhard og brutal studiehverdag mykest mulig." I første omgang gjelder det å integrere

nye studenter slik at de skal bli mest og best mulig levedyktig for et polart klima. Fadderordninga sørger for at nye som gamle studenter skal bli tatt hånd om av byens rødkledte (jfr. t-skjortene). Kalaset strekker

seg fra mandag for så å kulminere i solfesten kommende lørdag. Young Neils vil her avslutte med verdige toner i Lysgården.

Arti før ongan

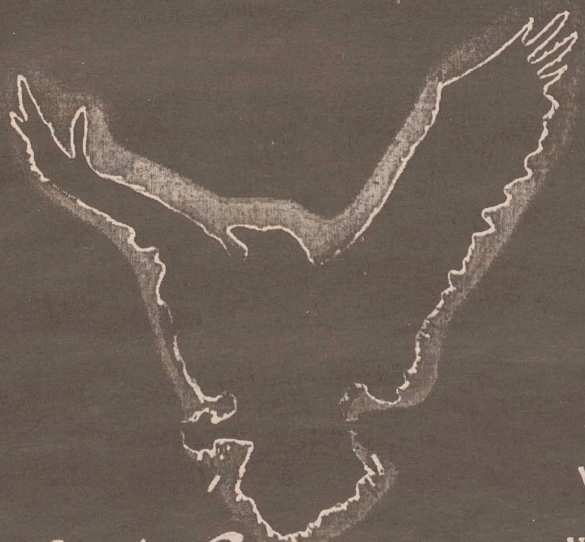
Mye skjer og Samfunnet vil ha flere...haraballet startet nå mandag med orienteringsmøte og busstur Tromsøya rundt. Forhåpentligvis har undergruppene av Samfunnet praiet nye medlemmer. I dag, tirsdag, starter Mini-DEBUT-ukas mini-filmfestival i Bodegaen. Først ut er The Pink

Panther strikes again, kanskje den vildeste av serien Pink Panther med Peter Sellers som inspector Clouseau. Onsdag bør du ikke gå glipp av Naked av Mike Leigh, en deiligsvart, suicidal og satirisk film hvor livets svarte sider er skremmende nær. Torsdag er det klassikeren Gjøkeredet som står på tapeten; ta med vitaminpillene. Graham Atkinson gjester atter Tromsø for å fortelle om sitt arbeid med etterretning på "Nynazistiske grupper på Internett. Er sensur et virkemiddel mot dette?". Mini-film-

festivalen avrunder fredagen med visning av Monty Pythons Live at the Hollywood Bowl. Alle visningen er selvfølgelig gratis.

Sol ute sol inne

Lørdag er det solfest – et årlig arrangement i regi av Student-samfunnet. Etter å ha snufset til den hollywoodsøtladne Good Will Hunting kan du riste løs til Lars Lillo Stenbergs gitarriff...Det er viktig å holde tradisjonen tro med badetøy og håndklær!

Uka 99
i Tromsø

KUNSTNER?

I forbindelse med Uka 99 vil vi følge opp tradisjonen med å arrangere studentkunstutstilling. Så dersom du er student og kunstner, og ønsker å vise fram dine arbeid, er dette plassen for deg.

Utstillingen vil bli vist på UB i perioden 19. - 28. februar 1999.

Vi tar i mot alle typer arbeid til vurdering. En jury vil plukke ut de verkene som skal vises på utstillingen.

Vi vil ta i mot arbeidene i perioden fram til onsdag 3. februar på kontoret til Studentsamfunnet i kjelleren på Hovedgården, UiTø.

Spørsmål kan rettes til Uka 99, Kulturstyret, på telefon 776 44 916.

Babettes gjestebud slår rekorder i Tromsø:

Vaktler, belini og hvilerett lekkert dandert av HT

Hålogaland teater er det første i verden som får lov til å sette Karen Blixens Babettes gjestebud opp som teaterstykke. Instruktør Thea Stabell og dramaturg Halldis Hoaas har bearbeidet novellen slik at den passer for scenen. På rollelisten finner vi hovedrolleinnehaver Makka Kleist sammen med blant andre Kjetil Høegh og Guri Johnson.

Ingrid Hedlund

Fra lillescenen i Kulturhuset i Tromsø bevitner vi lokalbefolkningen i Berlevåg som får et innblikk i kontinentale mat-skikker, dans og antrekk. Unge Babette steller i stand en seksretters middag med eksotiske innslag som skilpadde-suppe og vaktler, og forbauer de trauste fiskerne i det arktiske samfunnet.

Utsolgt

På rekordtid har alle billettene til oppsetningen av Babettes gjestebud blitt utsolgt. Kombinasjonen av ekstrem popularitet og liten scene (lillescenen i Kulturhuset har ikke seter til mer enn 100 mennesker) har ført til at mange ikke får sett forestillingen i første spilleomgang. Forhåpentligvis blir det mer enn en ekstraforestil-

ling til stykket som også byr på romantisk lancier og flotte kjoler. Er du av den mobile arten, er det imidlertid store muligheter for å delta i festen når ensemblet skal på turne i resten av landsdelen.

Karen Blixen

Danske Karen Blixen levde fra 1885 til 1962. Hun opererte under flere pseudonym, blant annet Isak Dinesen og Pierre Andrézel. Hun drev en kaffefarm i Kenya fram til 1937, og ga flere skildringer fra det afrikanske kontinen-

ter i bøker som *Den afrikanske farm* (1937), *Skygger på græsset* (1960) og *Breve fra Afrika* (1978). Disse er blant hennes sterke personlige bidrag til verdenslitteraturen.

Blixen gir rom for ettertanke

Blixen skrev *Babettes gjestebud* i 1950. Historien om den forfinede rikmannsdatteren som havner i Finnmark fornøyer og gir rom for ettertanke. Overgangen fra selskap med flerretters middager til daglig vassgraut er formidabel. Om den i noen grad er selvbiografisk skal ikke vi spekulere i, men det er verdt å spørre seg selv hvordan vi i dagens Nord-Norge møter fremmede. Forhåpentligvis lar vi dem utfolde seg som Babette fikk, både i matveien og i åndsli-

Babette-feber

Nordens Paris er åsted for verdens første oppsetning av Babettes gjestebud, og stykket vil unektelig sette et varig preg på byen. På kommunens bibliotek i sentrum finner du allerede en utstilling av variert lit-

teratur om både Blixen og Babettes gjestebud, novellen som ble filmatisert av Gabriel Axel i 1987. Med Ghita Nørby som forteller gikk filmen land og strand rundt og høstet voldsom heder.

Flørter med Hamsun

Blixens Babette har innledet en aldri så liten flørt med vår egen Knut Hamsun. I all fortrolighets tegn inviterer restauranten Markens Grøde i sørbyen til en tro kopi av menyen i gjestebudet:

– Etter det jeg har hørt, blir det av naturlige årsaker ikke servert mat på scenen under forestillingene, men vi har sporet opp ingredienser til samtlige retter i skuespillet, forteller innehaver Leif-Arne Plahter på Markens Grøde. Sammen med sitt mannskap tilbereder han måltidet som inneholder både belini, friske eksotiske frukter, endivesalat og diverse edle drikkevarer.

– Det er servert

Skulle du få lyst til å overraske mor og far, kan du satse hele studielånet på din egen private oppsetning av gjestebudet. I følge novellen kan det hende du må tinge varene langveis fra; men det er vel opphåvet verdt?

Den seks retter store middagen i Babettes gjestebud innledes av skilpaddesuppe granert med vaktel-egg og ristede mandler. Forretten får følge av tørr sherry. Når suppen er vel fordøyd,

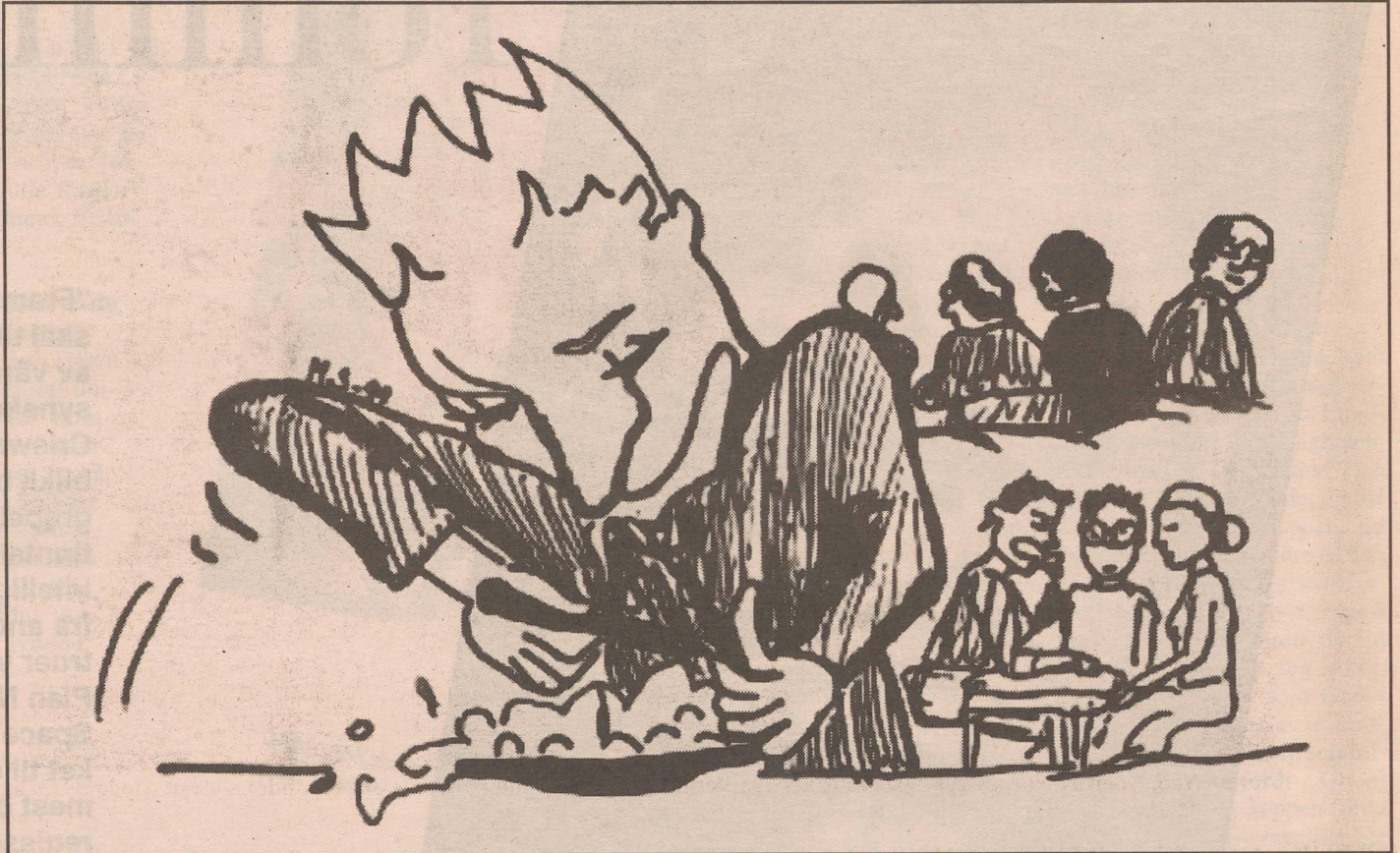
dekkes det til belini. Denne gyldne, lette og sprø pannekaken serveres med russisk kaviar, rømme, finhakket løk og eggehvite. I glassene fylles sprudlende champagne. Hovedretten består av helstekte vaktler, som er en liten fugl som du kan finne i frysedisken i velassorterte delikatesseforretninger. Babette anrettet dem på butterdeig, fylte dem med gåselever og trøfler. Ved siden av skal Hasselbackpoteter følge. Ganen skylles med rødvin.

Deretter følger en hvilerett (!). Den består av frisk, sprø endivesalat med fransk dressing. St. Emmillion skal være anbefalt til hvileretten, etter det Utopia har fått kjennskap til.

Et knippe franske oster er neste rett, og hvis det ikke er plass til mer etter denne, er det heldigvis tid for dessert.

Til slutt, dandert rundt en frisk sorbet, serverte Babette papaya, mango, fiken, granateple og fysisalis. De eksotiske fruktene lindrer all uro for dagen i morgen, og den søte hvitvinen levner ingen tvil om at livet er herlig. Takk, Blixen!

Snart vil du se enden på de ensomme måltiders lange natt. Hålogaland teater setter opp verdens første teaterversjon av Karen Blixens novelle Babettes gjestebud, og på en av byens restauranter kan du oppleve den kontinentale menyen fra forestillingen. Vel bekomme!

Gravrøvere fra verdensrommet !

Ed Wood (1925- 78), alkoholiker, transvestitt og filmhistoriens verste regissør.

**“You see? You see? Your stupid minds! Stupid! Stupid!”
-Plan 9 from Outer Space**

“Framtida er hvor vi skal tilbringe resten av våre liv” spår den synske skuespilleren Criswell. I neste øyeblikk blir jorden angrepet av flygende tinntallerkener, og intelligente vesener fra andre planeter truer vår eksistens. Plan Nine from Outer Space var mesterverket til en av verdens mest beryktede filmregissører, kultskikkelsen Ed Wood.

Michael Wynn

Edward Wood junior ble født i New York hvor hans mor oppdro ham i kvinneklær. Etter en kort karriere som marinesoldat pakket han nylonstrømpene og angora genseren, og flyttet til Washington hvor han studerte teater ved Kings School of Dramatic Arts. I 1947 var han klar for Hollywood.

Han tok mindre jobber som regissør, manusforfatter og skuespiller, før han endelig fikk sjansen til å regissere en helafstens spillefilm om transvestitter i 1952.

Ed Wood kjempet seg entusiastisk gjennom Hollywoods produksjonsstudioer, sykkelig fascinert av parfyme, likrøvere og alkohol. Den finske skuespilleren Vampira husket ham som en mindre intelligent regissør. Kvinneklærne kledde ham ikke, men han hadde både utseende og hjerte til å forføre et utall kvinner.

Fram til sin død i 1978 trosset han sine mange handikap og skapte over 33 dårlige filmer av forskjellig sjangre, blant annet flere pornofilmer.

Finansiert av menighetsrådet

I 1956 flyttet Ed Wood sammen med sin framtidige kone, Kathy. Kronisk pengeman-

gel tvang ham til å lete etter en historie som kunne betale husleia. På en eller annen måte overtalte han huseierens baptistmenighet til å finansiere manuskriptet Graverobbers from Outer Space. Menigheten hadde planlagt å produsere en rekke religiøse filmer, men manglet kapital til å fullføre en hel serie. Ed overbeviste dem om at han kunne regissere en science fiction thriller som kunne tjene inn det utestående beløpet. Han sa han ville sette kjente navn på rollelisten. Det ble en fatal investering som kostet dem sparepengene.

De levende døde

Den ungarske skuespilleren Bela Lugosi hadde flyttet til Hollywood like før krigen. Han hadde gjort karriere på b-filmer, og var den første og kanskje beste tolkeren av Dracula rollen. Like etter krigen ble han vraket av Hollywood, et sjokk han dempet med daglige morfinsdoser. Skjelvende av abstinenser støtte han på Ed Wood, som plasserte ham foran kamera i flere av sine filmer.

Fru Vampira

Finskfødte Maila Nurmi dukket opp i Hollywood på femtitallet. I 1953 kledde hun seg ut som en skrekkefigur fra tegneseriene på Lester Hortons årlige Bal Caribe maskeball. Den lokale Tv-produsenten, Hunt Strom-

“You are interested in the unknown, the unexplainable, the mysterious... that is why you are here.”

-Plan 9 from Outer Space

duktive skuespilleren Lyle Talbot kunne teppet gå opp for en av de mest suksessfulle fiaskoer i filmens historie.

Sjokkerende historie

Fra et fjernt hjørne av universet kommer romvesner for å vekke våre døde til livet. En gammel mann blir myrdet av sin avdøde

berg jr., ble så betatt av henne at han brukte flere måneder på å spore henne opp. Maila skiftet navn til Vampira, og introduserte skrekkfilmer på Strombergs Tv-stasjon i Los Angeles. Lugosi var allerede en kjent Vampyrstjerne, og han falt for Vampiras blodfattige tv-tryne. Ed Wood bare måtte kontakte henne.

Lugosi fikk det som han ville. Vampiras karriere gikk rett i dass, og to falne storheter møttes i Ed Woods filmstudio.

The Super Swedish Angel

Den svenske bryststjernen Tor Johnson hadde turnert i Amerika under navnet The Super Sweedish Angel, og hadde fått en rekke filmroller på grunn av sitt skrekkelige utseende. Diger som en flodhest med barbert hode og posete dobbelthaker, var han som skapt til å spille zombier og andre roller uten replikker. Han hadde tidligere spilt i flere komedier, bla *The Man On The Flying Trapeze* (1935). Og kunne man le av ham, kunne man også bli skremt av ham. Samarbeidet med Ed Wood ble begynnelsen på en tiårig karriere i skrekkfilmer.

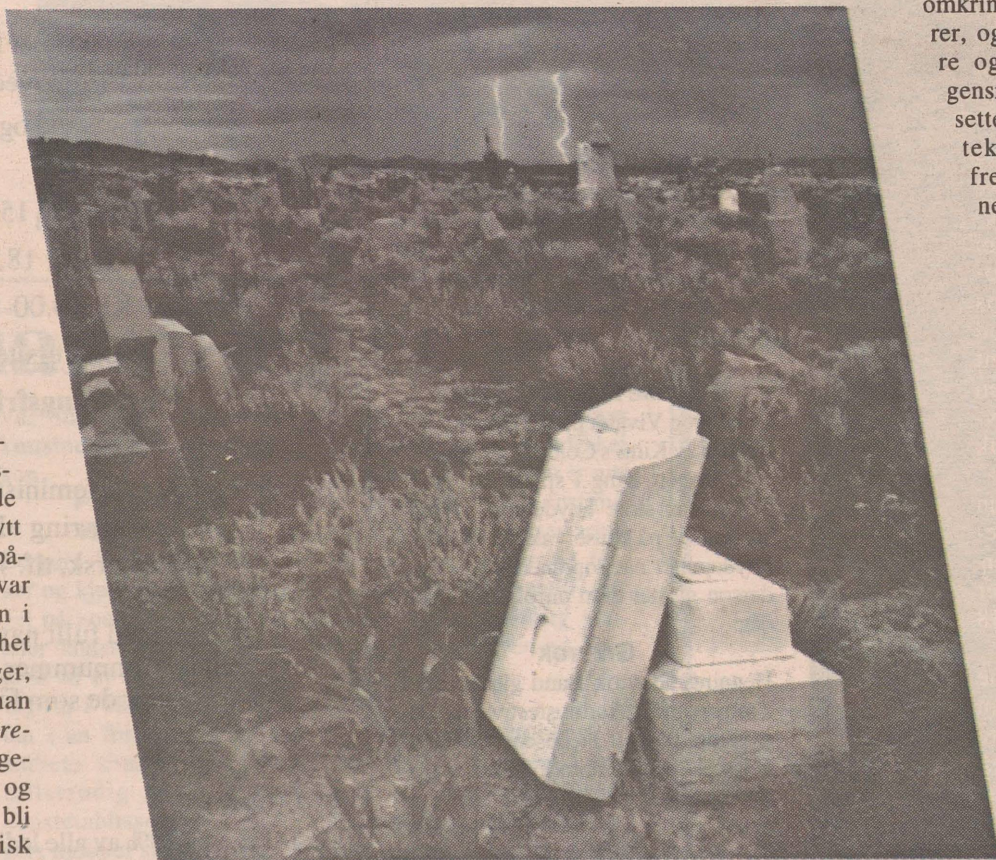
Criswells Synskhet

Mondo Criswell begynte sin karriere som nyhetsopplerer i en radiostasjon i New York. Han mente han kunne forutsi 87% av fremtidens begivenheter, en overbevisning han delte med lytterne under de daglige nyhetsendingene. Det påfølgende mediahysteriet skapte et nytt fokus på synske og deres påståtte evner, og Criswell var plutselig en offentlig person i beste Ed Wood-ånd. I likhet med historiens store sannsiger, Nostradamus, publiserte han sitt eget skrift, *Criswell Predicts*. Her spådde han at tyngdekraften en dag ville opphøre, og at det i nær fremtid ville bli arrangert en interplanetarisk konferanse for romvesner i Las Vegas. Det var bare rett å riktig at han fikk sin plass på rollelisten i Ed Woods *Graverobbers from Outer Space*.

Lugosi, Johnson, Criswell og Vampira var alle kjente media personligheter. Når de i tillegg fikk selskap av den relativt pro-

Filmplakaten er mye bedre enn filmen

“There comes a time in each mans life, when he cant believe his own eyes”
- Chriswell

kone, og snart knirker det i flere gravlagte kister. Politiet er maktesløse. Flygende tallerkener blir observert over hele landet. Plan ni for jordens erobring har blitt iverksatt. Filmen er et studium i påtatt koreografi, kunstig tåke og falske lyn. Og som om ikke det var nok, den vanvittige fortellerstemmen: “Can your heart stand the shocking story of THE GRAVEROBBER FROM OUTER SPACE.”

Å fiske med Ufo

Det beskjedne budsjettet var på noen tusen dollar, og spsjaleffektene ble deretter. Opptakene ble gjort innendørs. Romskipene deiset omkring i fiskesnører, og kobbervaiere og gamle reagensrør fra kjemisetttet ble ukjent teknologi - fra fremmede planeter. Cockpi-

ten i romskipet ble dekorert med et dusjforheng, og vips var flygescenene klare.

Dracula gravlagt

Men like før filmingen kom ordentlig igang skjedde det verste som kunne skje. Bela Lugosi, halvt zombie i virkeligheten, falt om med hjertestans. Han døde slik som han levde, og ble gravlagt i Drakula-kappen. Ed Wood må få noen andre til å ta på seg rollen som gravrøver. Det ble ikke snakk om å velge å vrake. Kiropraktoren til Ed Woods samboer sa seg villig, og tok over rollen som Ghoul Man gjennom resten av innspillingen. Publikum aner selvfølgelig ingenting fordi Ghoul Man alltid holder kappen foran ansiktet. Etter mye rabalder ble de siste scenene innspilt den siste uka i oktober 1956.

Uønsket klassiker

Det ble en film som få ville se og ingen ville selge. Ed fikk bråk med huseieren og hans menighet. I et siste forsøk på å redde kollekten tok de filmen til New York hvor huseieren solgte rettighetene til selskapet DCA. DCA forandret det offisielle navnet til Plan Nine from Outer Space. Filmen fikk en elendig mottagelse ved amerikanske drive-in-kinoer, og året etter ble rettighetene solgt til TV selskapene.

I 1980, to år etter at Ed Woods aske ble spredt over sjøen, publiserte Harry og Michael Medwed boka *The Golden Turkey Wards*, den gylne kalkunprisen. Første prisen gikk til Ed Woods mesterlige makkverk. Kalkunprisen har siden blitt en årlig begivenhet hvor et utall regissører kjemper en hard kamp om den verste omtalen.

Det ble sagt om Ed Wood at han skrev fortere i fylla enn de fleste gjorde i edru tilstand. Ingen har til nå benektet dette. Ed Wood etterlot seg flere bevis, blant annet manuskriptene *Death of a Transvestite* og *To Make a Homo, Toni: Black Tigress*. Rudolph Grey skrev en bok om Ed Woods liv, *Nightmare of Ecstasy*, og Batman regissøren Tim Burton fant historien om Ed Wood tragisk nok til at den kunne filmes med Johnny Depp i hovedrollen. I 1983 produserte teatermannen David Smith *Plan Nine from Outer Space, The Musical* på en scene i Midtvesten. Det ble en tiårig kassasuksess.

INTERCOOLER: "Truth or Consequences" Cut Cat Country

Østersund-bandet Intercooler har startet sin trailer-ferd mot toppen. Plata Truth or Consequences kom like før jul, og er surjämtenes første. Gruppen består av Mattias Varg, Anders Kronlund, Jan Strömstedt, Calle Selander og Mattias Olofsson, fem menn i sin beste alder. Intercoolers musikk er perfekt for låvedansen, semesterstartsfesten og påske-turen, den er roekte country med både sentimentalitet og humor. Sangene veksler i originalitet. "I'm as lonesome as can be" kunne med fordel vært utelatt. Derimot er "Love in the movies" en umiddelbar "höjdare." Vokalist, tekstforfatter og låtskriver Mattias Varg får i denne vittige sangen selskap av den vel-etablerte sangerinnen Emma Härdelin. Sammen utgjør de den perfekte harmoni.

Tittelsporet "Truth or Consequences" dreier rundt et dødsdømt forhold, med utgangspunkt i den lille byen Truth or Consequences i New Mexico. Den sorgmuntre tonen i denne historien følger store deler av plata, som forhåpentlig blir å finne i norske butikker om ikke altfor lenge. Åpningssangen "Crying everyday" er en tett blue grass-dans som fargelegges av banjo, steelgitar og fiolin. Den får det til å løsne i go'foten hos selv den mest jazza lytter. Når "Good things and bad things" følger i omtrent samme tempo, er det bare å kaste hatten og løsne på skjorteknappen. Til "Nowhere is a place for me" får du god bruk for squaredancen fra au pair-tida.

Intercooler presterer imidlertid mer enn bare feststemning, plata Truth and Consequences er først og fremst godt musikerhåndverk. Velskrevne melodier avløser hverandre hyppigere enn trailerne på E-18 en søndag kveld.

Mattias Varg har i tillegg en stemme countrypusen Garth Brooks bare kan drømme om, og den velproduserte plata fra bandets eget selskap bør snarest vekke et plateselskap med gode distribusjonskanaler: Intercooler kommer til å selge mye når det først tar av, og enhver konsertarrangør i byen med respekt for seg selv bør ha dem på spillelista i løpet av våren.

Vekkelse og undergang

Elin Brodin har skrevet en virkelig god, samfunnskritisk dommedagsroman. Forestillingene om jordens undergang har vist seg å bli flere når det nærmer seg århundreskifter. Og Brodin følger godt opp.

på den kommende utslettelsen av menneskeheten. Dette klarer Elin Brodin flott, troverdig. Vi får også glimt fra livet i døds-korridoren. Her drives ingen hvitmaling, men forfatteren får likevel frem det som sannsynligvis er tanken bak disse glimtene; at dødsstraff er grusomt og absurd.

Med utgangspunkt i Cafe Kometen fortelles syv enkeltmenneskers historie. Sterke historier om sterke personligheter, men som så ofte hos Elin Brodin er det her det svikter. Jeg tror ikke helt på dem. Personene fremstår til tider altfor tydelig som det de er; fiksjon. De blir aldri helt virkelige. Det er trist. For disse historiene er viktige og de rører meg, men dessverre kun på fantasi-

planet.

"Farvell Babylon" er en stramt komponert roman, til tross for de fem hundre sidene. Alle detaljer er plassert her med hensikt. Slik sett er den en fryd å lese.

Men det som virkelig fikk meg til å hoppe i sofaen, var Elin Brodins mesterlige avslutning. Slutten gjorde faen meg hele boka til en vekkeseroman av dimensjoner! Det er ikke ofte Elin Brodin overrasker, men denne gangen gjorde hun det ettertrykkelig!

Brodin er i dag Norges eneste virkelig sivilisasjonskritiske forfatter, og med "Farvell Babylon" har hun nådd den foreløpige toppen som sådan.

Ragnhild Vik Nilsen

Nordlys-festivalen

Barokkmusikk, teater, poesi og maskuline mysterier; Nordlysfestivalen gjør det igjen. Fra 21. januar vil byen fylles av inspirerende takter i firedagersfesten. Utopia har prøvesmakt årets program, som er både rikholdig og smektig.

Ingrid Hedlund

Nordlysfestivalen er en av mange årlige musikkfester i Nordens Paris. I år preger kvintetten Balder fra Førsvaret programmet, de blir å høre ved flere anledninger, i hele byen. De fem blåserne hevder å by på alt fra Bach til Beatles! God lytt!

Barokke King's Consort

Händel og Vivaldi presenteres for publikum av King's Consort. Ensemblet med Robert King i spissen er et av festivalens store høydepunkt. Sangstudentene på konservatoriet vil få sitt høydepunkt når sopranen Lorna Anderson gjester dem påfølgendemandag.

Gravrok

Henning Gravrok Band gjester også Tromsø under Nordlysfestivalen. Deres toner til Rolf Jacobsens dikt er en velsmakende kombinasjon for et kresent publikum. For øynene byr festivalen i tillegg på "M - Maskuline Mysterier" av Jo Strømgren som boltre seg med dukketeater, film og Loe-tekster i sitt bidrag.

Artig for ungan!

Lørdag kan ungan boltre seg i festivalens egen barnehage, med "ånklie" instrumenter mens mor og far nyter formiddagens konserter i fred og ro.

JOBBSØKERKURS for jenter

Polarfeministene inviterer kvinnelige studenter til jobbsøkerkurs med hovedvekt på skriving av søknad og CV.

Maksimum 15 personer

Dato: 18.feb.

Kl. 10.00-17.00

Sted: Universitetsområdet

Påmeldingsfrist: 3.feb.

Skriv til »polarfeministene@skk.uit.no» eller ring »Pans,»

Kvinnforsk, tlf. 77 64 64 01.

Meld deg på med fullt navn og e-mail adresse, eventuelt telefonnummer eller vanlig adresse. Vi kontakter de som får plass på kurset.

Visste du at ca 70% av alle ledige stillinger ikke annonseres? Vil du vite hvordan du skal få tak i disse, bør du komme på kurset.

Studentrevyen 99

–Hvis vi mister evnen til kommunikasjon blir vi tapere i samfunnet. Revy er ikke bare underholdning, underteksten og meningen bak vitsene er hele vitsen, mener Kine Hellebust som skal være årets instruktør. Lasse Ramstad (revylederen) mener på sin side derimot at revyen er mest til for skuespillernes egen underholdning, og at det kan være morsomt med et nummer totalt blottet for aktualitet og mening.

Hadi Lile

Til tross for denne totalt forskjellige oppfatningen om hva en revy dreier seg om, mellom leder og instruktør, så tyder det meste på at dette blir bra.

–Jeg gleder meg kjempe masse til å få jobbe sammen med Kine Hellebust. Hun virker veldig flink og jeg synes det er spennende at hun jobber på en helt annen måte enn jeg er vant med. Sier Ramstad.

"Grossistenes skrekk"
Kine Hellebust har med dette til sammen instruert 25 revyer og i rekken av studentrevyer er dette den fjerde. Til tross for hennes faglige tyngde mener hun å være åpen for kritikk. Konstruktiv kritikk som er ment for å forbedre et produkt taes imot med takk, men hun godtar derimot ikke under noen omstendig-

heter såkalt synsing. Hun beskriver seg selv som snill, men bestemt. Dessuten påberoper hun seg en tittel som "grossistenes skrekk". Med dette menes det at hun kan være svært detaljorientert. Hun liker å stoppe opp ved enkeltsekvenser, dykke ned i dem og analysere dem.

–Revy skal ikke bare være humor, men også en god del ettertanke. Humoren skal brukes som et middel og ikke være et mål i seg selv, mener hun.

Hva er revy?

Ordet revy betyr noe slikt som tilbakesyn eller reprise. Det har blidt meg fortalt at man før i tiden brukte revy som en slags nyhetsgjennomgang av hendelser som hadde skjedd i lokalsamfunnet. Det nesten aller viktigste stikkordet med hensyn til revy er "gjennkjennelse".

–Folk må kjenne seg igjen ellers mister revyen hele sitt særpreg, mener Hellebust. Et annet aspekt ved revy er klovnen.

–Klovn er som Askeladden, han går løs på problemer med en nysgjerrighet som man i hverdagen ofte har glemt, sier hun.

Det som i særdeleshet preger årets instruktør sitt syn på hva revy dreier seg om er "bevissthet".

–Teater er handlinger; en undertekst og bevissthet for hvorfor man gjør det man gjør er essensielt, mener Hellebust.

Audition

Audition holdes på et "hemmelig sted" den 21. januar. Alle som oppfyller disse kvalifikasjonene kan melde seg på: Punkt 1 du må være student (men det er ingen som gidder å sjekke det ved kontroll). Punkt 2. Du må være over den seksuelle lavalder (av uvisse grun-

ner). Punkt 3. Du må være villig til å gjøre en innsats.

Audition er i første rekke ment som en hjelp til å vite hvilke roller man skal tildele de forskjellige aktørene. Den består av tre sekvenser. Først skal man framføre en tekst eller et stykke man har et forhold til. Så må man framføre en tekst som er lik for alle. Deretter er man pålagt å synge en sang. Uttalelser fra Erlend Hagan (revymafiamedlem og nakenmodell) tyder på at "Bæ bæ lille lam" allerede er tatt.

–Audition er siste frist for alle de som vil være aktører, men revyen trenger også scenearbeidere, lyd/lys folk, kostymelagere, sminkører, PR-folk og andre som vil gjøre en innsats. Revy er først og fremst gøy å være med på, og spørsmål kan mailes til: studentrevyen 99@hotmail.com, sier en messende Lasse Ramstad.

"Serios leder"

Som en advarsel for alle som lar seg overbevise av disse flotte ordene til Ramstad så kan vi avsløre at han egentlig er slem. På spørsmål om hva hans værste tabbe har vært serverte han denne historien:

–Det skjer alltid ved siste nummer på en revy at man har en tendens til å tulle litt ekstra, det vil si ikke følge planen helt. Som leder av Polarshow-93 insisterte jeg på at de som var kommet for å se den siste forestillingen hadde et like stort krav på kvalitet som publikum på premieren. På dette showet hadde vi en sekvens der det var nødvendig for noen å drikke et glass vann, til tross for mine formaninger hadde jeg da vært så snedig at jeg hadde blandet ørlite Zalo i, sier han med et glis.

–Jo det var grusomt og forferdelig gjort, legger han til.

Hellebust debuterer med film

Hvis det nå skulle vise seg at hele revyen og alt sammen bare går i vasken for Hellebust, så kan hun i alle fall trøste seg med filminnspilling og jobb som billedregissør i nytt TV-program på NRK2.

–Jeg driver nå å jobber med en film om Gunnvor Galtung Haavik. Hun ble faket og dømt som russisk spion i 1974. Boken "Iskyss" av Alf R Jakobsen danner grunnlaget for manus og regissør er Knut Erik Jensen. Jeg er da med for å lære å bli regissør, sier Hellebust.

På grunn av en nakkeskade er Hellebust sine dager som aktiv skuespiller talte, men dette affiserer henne ikke nevneverdig i og med av noe av hennes motto går ut på at man ikke bør fryse seg fast i en kunstretning av fare for å miste gløden og spenningen ved det hele.

En energisk gjeng glade studenter fra høyskolen og universitetet forbereder det som de selv beskriver som århundrets beste studentrevy i Tromsø

Einar Berger

Einar Berger starta som fisker, ble handelsmann og endte opp som omstritt kunstner oppkjøpt av Deutsche Staatsgalleri.

Marianne Søndmør

Einar Berger var "Nordlandsmaleren" som kom fra Reinøy i Troms. De første 35 år av livet livnærte han seg som fisker i Lofoten og på Finnmarks-kysten. Etter dette jobbet han som kjøpmann i Svolvær og i Oslo. I en alder av 36 år besluttet Berger seg for å være kunstner på heltid. I en kort periode på midten av 1920-tallet

var han elev av Bodø-kunstneren Ola Abrahamsen.

På kant med kunstnerne

Bergers bakgrunn som fisker og kjøpmann samt mangel på kontakter i kunstner- eller kunstmiljø kan ha bidratt til at da han bestemte seg for å bli billedmaler falt inn i en fortolkning av sitt embete som bringer ham fullstendig på kant med kunstetablisementet. Bergers motiver strekker seg fra båter i havsnød, orkan til forlis og fiskerbegravelser. Einar Bergers bilder har en eendommelighet over seg, noe fascinerende som kommer til uttrykk gjennom opplevelsen av voldsom natur som formelig omslutter den interesserte. Andre bilder tar opp sosiale temaer og indi-

videts skjebne. Øyvind Storm Bjerke skriver i en artikkel om Einar Berger, som er gitt ut av Nordnorsk Kunstmuseum: – Bergers livserfaring tilsa et sykliks syn på forholdet menneske–natur, der døden var en naturlig hendelse i dagliglivet og ikke utenfor det.

Bredt representert

Berger ble i sin samtid innkjøpt av Deutsche Staatsgalleri, med maleriet Orkan, og av Musée du Jeu de Paume i Paris (i dag i Musée national d'art moderne) med Opp fra havet. I Norge er han, ved siden av representasjonen til Nordnorsk Kunstmuseum, representert i Nasjonalgalleriet. Samlingen av Bergers verker som stilles ut ved Nordnorsk Kunstmuseum er en gave fra Bergers etterkommere.

bare Storgata går forbi

Anti-nobelprisen:

Stand-up scientists

Mye oppsiktsvekkende vitenskapelig forskning får ikke den publisitet som fortjenes. Såkalt "god" forskning kan være med i konkurransen om en Nobelpris, men hvordan hedres oppsiktsvekkende forskningsresultater om for eksempel in-sekt-skvis på bilvinduer, vått undertøy i Hæren og byggverk på månen? For slik forskning er det opprettet en egen pris, Ig-Nobelprisen, som deles ut årlig ved Harvard i USA. Prisen deles ut til vitenskapelig forskning som "ikke kan eller bør gjentas". Utopia ser seg lei på at de langt mer kjente svensk/norske prisene hvert år overskygger Ig-Nobelprisen. Derfor vil vi presentere de største vitenskapelige bragdene som har blitt belønnet med Ig-Nobelpris i de senere år.

Harald Groven

Prisen er oppkalt etter Ignatius Nobel som mange tror var en fjern slektning av Alfred. Det finnes imidlertid ingen spor etter vedkommende. 1200 tilskuere var i fjor vitne til den høytidelige seremonien som i det svenske kongeparets fravær ble ledet av kongen og dronningen av *Swedish Meatballs*.

Fra penislengde til antikrist

Forrige Ig-Nobelpris i statistikk gikk til Jerald Bain og Kerry Siminoski for sin grundige analyse av "sammenhengen mellom kroppshøyde, penislengde og skomnummer". Den vitenskapelige artikkelen har vært publisert i "Annals of Sex Research". Som en hyllest til hr. Bains forskning møtte de andre nobelprisvinnerne opp ikledd gigantisk lange sko. Prisen i 1994 gikk til Alabamas baptistkirke for sine nøyaktige beregninger av hvor mange av statens innbyggere som ville ende i helvete. Samme forskningsområde har også tidligere blitt prisbelønt da en eksakt beregning av sannsynligheten for at Michail Gorbatsjov er antikrist ble lagt fram. For spesielt interesserte kan vi avsløre at sannsynligheten for at det er tilfelle er 8.606.091.751.882 til 1.

Corn flakes og ribba høns

For sin unike nytolkning av kvantemekanikken mottok Deepak Chopra fysikkprisen. I følge Chopra har kvantefysikken betydning for frihet, liv og økonomisk velstandsøkning. Gjennom bøker som "Kvantehealing" har Chopra spredt sine forskningsresultater. Den heldige prisvinner gadd ikke en gang svare på nobelkomiteens telefonhenvendelse.

Ig-Nobelkomiteen legger også vekt på at forskningen skal være jordnær. Har du for eksempel lurt på hvorfor brødskiva alltid faller med syltetøysida ned? Professor Robert Matthews vet svaret. Artikkelen "Tumbling toast, Murphy's Law and the fundamental constants" ble både funnet verdig til European Journal of Physics og en Ig. Hvilke fysiske egenskaper har vassen corn flakes? Frokostblandings innerste hemmeligheter ble avslørt i artikkelen "A Study of the Effects of Water Content on the Compaction Behaviour of Breakfast Cereal Flakes". Et like viktig, men mindre dagligdags spørsmål er hvordan tornadoers hastighet best kan måles. I følge Bernard Vonnegut ved universitetet i Albany kan dette måles ved å observere i hvor stor grad tornadorammede kyllinger har blitt ribbet til skinnen som følge vinden. Den legendariske artikkelen "Chicken Plucking as Measure of Tornado Wind Speed" fra 1975 bragte ham en velfortjent Ig-Nobelpris i meteorologi. For sin syv år lange forskning på hvorvidt fisk kan forårsake jordskjelv fikk det japanske meteorologiske institutt samme pris. Andre års høydepunkter er "bevis" for eksistensen av flere kilometer høye bygninger på månens bak-

side og på Mars.

Nobel for intelligent vann

Kjemiprisen gikk til franskmannen Jacques Benveniste for sin banebrytende homeopatiske oppdagelse av at vann har hukommelse! Ikke nok med det, i fjor ble teorien utvidet gjennom oppdagelsen av at informasjonen som vannet inneholder også kan sendes over telefonnettet eller Internett.

Han ble dermed historiens første dobbelte prisvinner ettersom han i 1991 fikk nobelprisen i digitalbiologi.

– Vi har demonstrert at vi kan sende medisinske effekt via e-post fra Chicago til Paris fortalte en ivrig Benveniste til pressen den gang.

Høytspenning mot klapperslangebitt

Den prestisjetunge Ig-Nobelprisen i medisin gikk til Royal Gwent Hospital i Wales for artikkelen "En mann som stakk fingeren og luktet råttent i fem år". Året før hadde oppdagelsen av hvordan heismusikk kunne redusere faren for forkjølelse blitt belønnet. At glidelåser kan sette seg fast i mannlige kroppsdeler ble grundig dokumentert i "Acute Management of the Zipper-Entrapped Penis". Ig-Nobelprisen til forfatterne har bevisstgjort flere menn om trusselen.

Mor Norge

Har nordmenn frembrakt forskning på et slikt nivå at det har blitt belønnet med en ig-nobelpris? Hele to ganger har norsk forskning blitt hedret. Begge gangene innenfor medisin. Martha Kold Bakkevig fra SINTEF i Trondheim fikk en nobelpris i folkehelse for sin forskning på hvordan norske rekrutter reagerte på å bære vått undertøy.

Harald Moi er trolig den første som har kartlagt farene ved uvettig omgang med oppblåsbare Barbara. Artikkelen "Transmission of Gonorrhoea Through an Inflatable Doll" ble i 1996 sett på som årets mest fremragende bidrag. Moi reiste for egen regning fra Oslo for å ta imot prisen. Et eksempel på at original medisinsk fors-

kning kan utføres på sparket fikk vi etter at pasient X ble bitt av en klapperslange. X forsøkte seg deretter på elektrosjokkterapi. Han festet startpluggene til bilen sin i leppa og kjørte deretter blimotoren på 3000 omdreininger i minuttet. De uheldige bivirkningene av denne kuren hadde forblitt ukjent for fagmedisinen om denne pasienthistorien ikke hadde blitt publisert. Artikkelen "Failure of Electric Shock Treatment

for Rattlesnake Envenomation", brakte forfatterne en Ig-Nobelpris.

Tyggegummi og knuste insekter

Insektforskning er et fagområde som Ig-nobelkomiteen tydeligvis ser på som viktig. Mye seriøs forskning kan konkurrere med Gary Larson i originalitet. Mark Hostetler fra University of Florida fikk sin vel fortjente nobelpris for boka "That Gunk on Your Car". Dette er et oppslagsverk for artsbestemmelse av insekt-skvis som havner på bilens frontrute. Noen år før ble Robert A. Lopez hedret på samme vis for å ha innsatt midd fra katter i sine egne ører. Dr. Lopez hadde gjort nøyaktige observasjoner av hvordan dette

føltes. Eksperimentet ble gjentatt flere ganger. Biologiiprisen i forfjor gikk til en avhandling om forskjellige tyggegummimerkers effekt på hjernen. Zoolog og skrapmetallhandler Troy James Hurtubise fikk en Ig-pris for etter syv års utvikling å ha oppfunnet en panserdress som garanterte full sikkerhet ved grizzlybjørngrep. Hva særlig imponerte juryen må ha vært at han selv prøvde ut utstyret!

Tamagotchi og bankkonkurs

I 1997 var det ingen tvil: Ig-nobelprisen i

økonomi måtte gå til japanerne Yokoi Maita for å ha brakt verden fremover i oppfinnelsen av Tamagotchi. Juryen skilte ut hvordan de hadde omskapt millioner arbeidstimer til omsorg for datadyr. To tidligere hadde denne prisen gått til spelant Nick Leeson for å ha bevist at den mest solide finansinstitusjon kan tapsgrænser.

Virkeligheten finnes ikke

Hvilke fremmedlegemer som kan finnes en inn i kroppens hulrom er grundig dokumentert i boka "Rectal Foreign Body Case Reports and a Comprehensive Review of the World's Literature". Det var selvsagt det grundige billedmaterialet som utslagsgivende for at dens opphavsmann skulle belønnes med en Ig-nobelpris. Den inneholdt bilder av blant annet syv lysrør, to lommelykter, en frossen griseballe og elleve typer frukt og grønnsaker. Redaktørene av det (tidligere...) prestisjefylte filosofitidsskriftet Social Text gjorde seg i 1996 fortjent til en litteraturpris. Tidsskriftet gjorde seg til latter etter å ha trykket artikkel som de ikke forstod noe av, så forfatteren sa var meningsløs, og som hadde det at virkeligheten ikke finnes (sic). Her artikkelen var et sammenrask av postmodernisme hurra-sjargong og rosende omtale redaktørens forskning. Artikkelenes konklusjon var at matematikken må skrives ned fordi den er "maskulin". Sett i lys av feministisk og postmoderne filosofi nytter det ikke for matematikken å operere med ett svar på sine regnestykker. Forfatter Alan Sokal, hadde satt den intuitive tittelen "Transgresjon av grensene: Mot en transformativ kvantegravitasjonell hermeneutikk." En medisinsk artikkel som hadde blitt tre ganger så mange forfattere som skulle ble belønnet med en litteraturpris framfor en medisinpris.

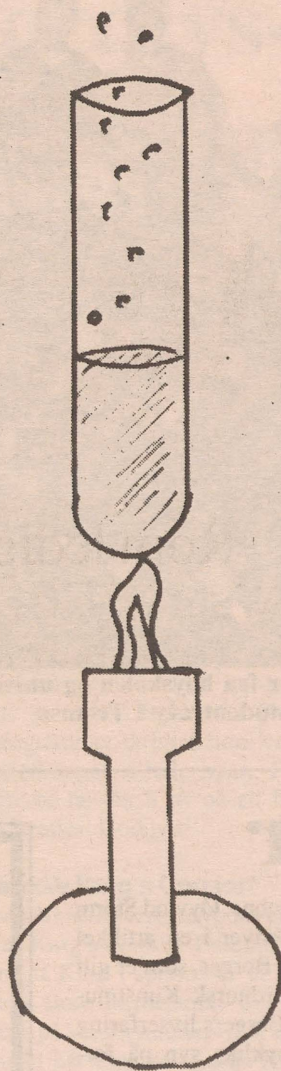
Fredspris for atomopprustning

Ig-nobelprisen i fred gikk til India og Pakistans statsministre for sine "aggressive fredsommelige sprengninger av atomboomer". Mindre dramatisk var den tidligere prisen til Maharishi-universitetet for konklusjon om at meditasjonen til 40 menneskers førte til 18 prosents nedgang i voldskriminaliteten i Washington D.C.

Så til slutt et spørsmål til våre lesere: Er du produsert forskningsresultater her i Utrop som er verdt en Ig-Nobelpris? Send oss forslag til utopia@stud-org.uit.no

Internettlenker:

- Webutgave av artikkelen: www.utopia.no/nobel.html
- Ig-Nobelprisens hjemmesider: www.eecs.harvard.edu/ig_nobel
- Sosial Text-skandalen: www.physics.nyu.edu/faculty/sokal
- Se den grizzliesikre panserdressen: www.nfb.ca/E/4/suit.html

nettPreik

Etter en veloverstått nyttårsfeiring er det på tide å se framover, mange folk benyttet denne nyttårsfeiring som et vorspiel til den forestående overgangen til et nytt årtusen, og vi vil benytte anledningen til å skue fremover mot denne begivenheten. Vi vil i samme slengen be alle glede seg over nettet mens det fremdeles eksisterer - for om ett års tid er det vel borte, sammen med alt annet den moderne sivilisasjon har frambragt som er hakket mer avansert enn kulerammen. Eller? En opplagt kanadier har laget denne siden;

www.angelfire.com/oh/justanumber hvor han argumenterer for at den etter hvert så notorise år 2000 bug greia er en overdrivelse uten like i moderne tid. Som om jeg skulle sagt/skrevet det selv. Andre millennium ressurser er å finne på www.everything2000.com og denne siden; www.clothmonkey.com/millennium.htm gir noen interessante synspunkter på når du bør feire det nye millenniet; nyttårsaften 1999 eller 2000...

Jeg nevnte en stund tilbake at Peter Jackson kanskje skulle regissere den filmatiserte versjonen av Tolkiens mesterverk Ringenes Herre. Siden den gang da har ryktene vist seg å stemme. Filming skal begynne rundt august/oktober og den første av tre filmer(!) ventes rundt juletider år 2000. Besøk <http://aint-it-cool-news.com> for en oppdatering. I tillegg til en fyldig seksjon på dette filmprosjektet kan du lese noen av de mest usaklige filmanmeldelsene jeg noen gang har vært borti (bortsett fra NRK2-filmredaksjonens anmeldelser!).

Hvis du er tilhenger av musikk gjengitt med høy troverdighet, eller High Fidelity er kanskje dette siden for deg: www.unik.no/~robert/hifi/hifi.html som inneholder en uanstendig mengde info og linker.

Som alltid; har du et tips/ris/ros kan disse sendes til DeThomaso@c2i.net. Vêlbeomme!

Vi noterer at...

...**justisdepartementet** har tatt initiativ til å begrense kursvirksomheten blant politifolk. Meningen med utspillet er å flytte personell fra "skolebenken" til aktiv polititjeneste. Så får han "...endelig skyte og kjøre fort", som han sa, politieleven under et intervju NRK1 hadde med folk fra Politihøgskolen.

... det er sant som heksemester **Rune Hagen** sa til NRK radio P2: Der fins folk i dag som tror på djevler og onde ånder!" Kanskje er det derfor..

...**leder for Kirkeansattes Forbund** ønsker å opprette etiske retningslinjer for de ansatte? Et av forslagene fra Vi noterer at redaksjonen er å la kirkene i Stavanger søke om sjenkebevilgning (for å ekspandere sitt uteliv jfr Nordens Paris-feiden) mens vi andre stormer Norsk Hydro.

...det nok er hyggeligere å møte folketørste opp på kommunestyrets store øslag den 27.01. Ta med glass og åpner!

... **Utopiareaksjonen** støtter de lavere ledd av næringskjeden (og trenger av den grunn ny sivilarbeider). It's alive!

... **NRK2** nå masseproduserer gudstjenester. Sparetiltaket opptrer i form av en gudstjeneste- stafett. Og vi som trodde kirken ikke solgte skinnen sitt før presten var skutt.

... **politikere og butikkeierne** krangler om åpningstider. Vi-noterer-at-redaksjonen trekker et lettelsens sukk over at vår faste fotobutikk fremdeles vil konsentrere seg om lukkertider.

... **kåfjordingan** skal holde seminar med tittelen "Gi ungan en kniv". Ja, alt må gjøres for å skjære ned på den stadig økende volden. Også i distriktene.

Studenter annonserer gratis på:

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99

E-post: utopia@stud-org.uit.no

Tavla

Rom ledig

To hytteboende studenter har et rom ledig for ikke-rykere. Hytta har utedo og innlagt vann og ligger 200 meter fra busstopp. Gode bussforbindelser, 15 minutter med buss til sentrum.

600,- pr. mnd. + strøm.

Interessert: kontakt Ivan og Tord på tlf 776 87 467.

DATABORD

Pent brukt. Til salgs. 300,-

Tlf: 926 14 415

17" monitor selges

Ny og ubrukt IBM 17" monitor selges til kroner 2500.

Ring Magnus på 950 25 757

SISTE INDRE!

METTE SØKER
TRENINGSKAMERATER MED
LENGDELØPSSKØYTER.

Ring 776 86 956 eller stikk innom glassburet til Utopia.

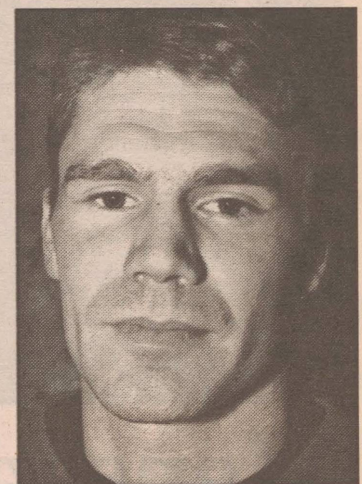
Fire på rad

Ser du på Tromsø som Nordens Paris?

Målfrid Targedal, 23 år,
Sosiologi grunnfag

Nei, det begrepet er noe som henger igjen fra gammelt av.

Torje Mikalsen, 26,
Idéhistorie grunnfag

Har aldri gjort opp noen tanker. Jeg er fra Narvik.

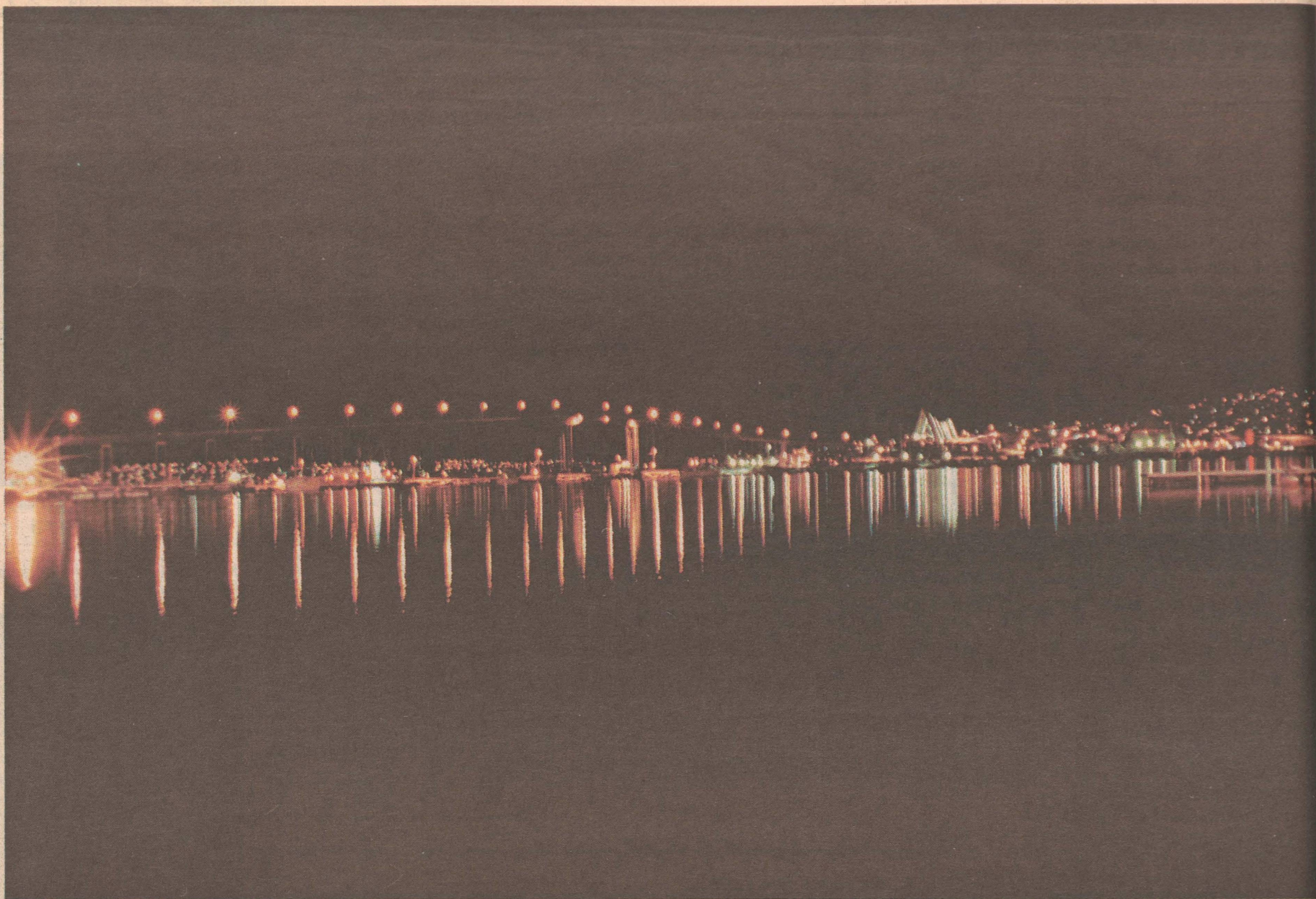
Dorthe Jørgensen, 23 år,
Kunsthistorie grunnfag

Selvfølgelig, begrepet er gammelt. Om det holder i dag spiller ingen rolle.

Petter Faanes, 26 år,
Stasvitenskap grunnfag

Ja, det var i alle fall det.

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Mye vil ha mer og fanden vil ha flere. Godtfolk, godtfolk: Dette blir to sabla livlige uker! Sørg for nok søvn før torsdagen. Mye snadder for film og musikkfrelste står i anmarsj. Som det står på ølglassene på Blå Rock: This ain't no disco... skulle du savne noe, eller blott opplyse om kommende arrangement – vel så ikke nøl med å ta kontakt.

Tirsdag 19.januar:

17.00 er det film i Bodegaen med "The Pink Panther strikes again".
Friluftskaféen starter opp rett etter filmvisningen.

Onsdag 20 januar:

Bodegaen viser Naked av Mike Leigh klokka 17. Sort, dystert og burleskt fra nordlige England – må sees!
20.30: Påtryne-teatret setter

opp «På bærtur med damer» på Mack-kjelleren. Inngang kr. 150,-

Torsdag 21.januar:

Møte i Universitetsstyret.
Den store PMS-dagen:
Gratis frokost i MH-kantina klokka 09.

Fra 11.00-15.00 vil alle studentorganisasjonene markere seg i Lysgården.

Klokka 15.00 er det pop.vit.-forelesning med Erlend Bjørtvedt: "Historikerne og krisa i 1930-årene - en historie må skrives om.

Filmklassikeren Gjøkeredet vise i Bodegaen klokka 17.00.

For den mer sofistikerte minner vi om åpning av Nordlysfestivalen 1999 (se eget, fullstendig program) på kulturhuset 19.30.

"Enslig ingen hindring...

Har du lyst til å danse, og har vært borti dans fra før, er følgende en glimrende anledning til å pusse støvet av danseskoene: Leiklaget i BUL Tromsø inviterer til kurs i norsk folkedans, der du kan lære bla. reinlender, vals, polka og sving. Møt opp i festsalen på Comfort Hotel Saga klokken 19.30.

20.00: «Schengen -beskyttelse for verdensadelen?» Internasjonalt seminar på Mack-kjelleren. Håkon Flemmen fra Ungdom mot EU og Siri F. Sterri fra Høyres

utenrikskomite.

Fredag 22.januar:

Kl. 1200-1600 er det fotballturnering i Tromsøhallen (Påmelding hos TSI).

Den som gir katten i mosjon-sidrett kan jo fra 1200-1700 delta på sjakkturnering i Bodegaen.

Klokka 14.00 i Aud.Max bør den som kan få med seg en engasjerende populærvitenskapelig forelesning med Graham Atkinson og Devon Burghart der tema er "Nynazisme eller sensur?" (i samarbeid med Internasjonalt Seminar) om spredning av nynazistisk propaganda på nettet. Klokka 19.00 er det gudstjeneste i Domkirka.

Stavanger symfoniorkester fremfører verker av Schumann, Mendelsohn og Schubert i Storsalen på kulturhuset klokka 19.30

Lofoten Teater viser "Feskarbonden" på Rådstua teaterhus klokka 20.

Det er et årlig must å spurte med i Lysløypestafetten klokka 21 i byen. Henning Gravrok band setter toner til tekster av Rolf Jacobsen i Teaterkaféen klokka 23.00.

Lørdag 23.januar:

Film klokka 17.00 i Bodegaen – Good Will Hunting.

Solfest i Lysgården akkompagnert av Young Neils, dørene åpner 20.00 – møt opp i badetøy! M-Maskuline Mysterier- en danseforestilling av den prisbelønte koreografen og danseren Jo Strømgren (kjent for "A dance tribute to the art of football") i Storsalen 2100.

I Nordlysfestivalens program står det premiere på Babettes Gjestebud på kulturhuset, Lillescenen, 19.30

Festivalkvintetten Balder fremfører noe så originalt som en musikkavalkade fra Bach til rock på Mack-Kjelleren 23.00

Søndag 24.januar:

Nyt lettfordøyelig fransk musikk 14.00 i Sparebankens Festsal. Verker av Gounod, Fauré, Debussy, Bernstein m.m

Verdenspremiere på Babettes Gjestebud av Karen Blixen med Hålogaland Teater. 25.01 Lillescenen 1800. 27.01-30.01 Lillescenen klokka 1930, Lørdager 1800 (ingen forestillinger søndag og mandag). The King's Consort spiller barokkmusikk og verker av bla Vivaldi, Albinoni, Corelli og Händel i Ishavskatedralen 19.30.

20.30: Påtryneteateret, Mack.

Mandag 25.januar:

Ny uke, ny start, nye mulighe-

ter. Ifølge primstaven er det i dag Pålsmesse, til minne om apostelen Paulus, som den dag ble omvendt til kristendommen.

18.00: Babettes Gjestebud på Lillescenen, Kulturhuset.
20.30: Påtryneteateret, Mack.

Tirsdag 26. januar:

Hvor ble det av filmprogrammet til Blå Rock? Er det film i kveld klokka 21.30? Freedom is just another word for nothing left to loose. 20.30: Påtryneteateret, Mack.

Onsdag 27.januar:

Yiippi, i dag starter Tromsø Internasjonale Filmfestival (se eget program på www.tromsokino.no) filmfestival

Mandag 1. februar

Første studentstyremøte med nytt styre og arbeidsutvalg.

Tirsdag 2.februar-27.februar:

Babettes Gjestebud av Karen Blixen på lillescenen. Ungdomskonferansen (Ungdomsrådet i Tromsø) starter opp på Kulturhuset.
20.30: Påtryneteateret, Mack. NB: Siste forestilling.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom glassburet på SVF.